

בתי המשפט

עא 001184/06

בבית המשפט המחוזי בנצרת

עא 001196/06

תאריך: 27/02/2008

בפני: כב' הנשיא מנחם בן דוד – אב"ד

כב' השופטת נחמה מוניץ

כב' השופט אברהם אברהם

בעניין: פרופ' סטיבן פלאוט

המערער בע"א 1184/06

המשיב בע"א 1196/06

נ ג ד

ד"ר ניב גורדון

המשיב בע"א 1184/06

המערער בע"א 1196/06

1

2 ערעור על פסק דינו של בית משפט השלום בנצרת (כב' השופטת ר' נדאף) שניתן בתיק אז'י

3

1392/03 ביום 31.5.2006

4

5

פסק דין

6

השופט אברהם אברהם

7

רקע

8

1. בעלי הדין שלפנינו הם אנשי אקדמיה. המערער (בע"א 1196/06, המשיב בע"א 1184/06,

9

ולהלן - 'פלאוט') מרצה באוניברסיטת חיפה. המשיב (בע"א 1196/06, המערער בע"א 1184/06,

10

ולהלן - 'גורדון') מרצה באוניברסיטת באר שבע. בתובענה שהגיש לבית משפט השלום טען

11

גורדון, כי בפרסומים אחדים פרי עטו של פלאוט הוציא האחרון את דיבתו רעה. פלאוט טען

12

להגנתו, כי מקצת הפרסומים אינם פרסומים, ואלה שהוא נכון היה לאשר כי יצאו תחת ידו - אינם

13

בבחינת לשון הרע, ומכל מקום הם דברי אמת, ומהווים הבעת דיעה מותרת כתגובה לפועלו של

14

גורדון בספירה הציבורית, בה הוא (גורדון) נוטל חלק פעיל מאוד.

15

2. בית משפט השלום קיבל את חלק הארי של הטענות שהביא בפניו גורדון בתביעתו. הוא

16

מצא את מרבית הפרסומים עליהם נסמכה התביעה ככאלה שנכתבו בידי פלאוט, והוציאו את

בתי המשפט

עא 001184/06

בבית המשפט המחוזי בנצרת

עא 001196/06

תאריך: 27/02/2008

בפני: כב' הנשיא מנחם בן דוד – אב"ד

כב' השופטת נחמה מוניץ

כב' השופט אברהם אברהם

1 דיבתו של גורדון רעה. הוא קבע עוד, כי לפלאוט לא עומדת כל הגנה שבדין מפני לשון הרע שהוא
2 הוציא על גורדון. משום כך הוא חייבו בפיצויים שישלם לגורדון בסך של 80,000 ₪.

3 דעתם של שני בעלי הדין לא נוחה היתה מפסק הדין קמא, ומכאן ערעוריהם שלפנינו, והם
4 נדונו, אין צריך לומר, במאוחד. פלאוט מבקש לשכנע בערעורו, כי הפרסומים שהשופטת קמא
5 ראתה כמוציאים את דיבתו של גורדון רעה - אינם בחינת לשון הרע, ומכל מקום הם חוסים תחת
6 ההגנה של אמת בפרסום, או תום לב בפרסום. ערעורו של גורדון על פסק הדין בא על שום שלטעמו
7 הפיזי שנפסק לו אינו משקף את היקף הנזק שגרמו לו פרסומיו של פלאוט. הוא קובל גם על כך,
8 שבית המשפט קמא לא ציווה על פלאוט לפרסם התנצלות. לבסוף הוא קובל על שיעור ההוצאות
9 הנמוך, לטעמו, שפסקה לו השופטת קמא (10,000 ₪).

10 **על בעלי הדין, דיעותיהם ופעילותם**

11 4. הבנה נכונה של המחלוקת אינה אפשרית בלא שנתבונן על הרקע לפרסומים עליהם נסובה
12 המחלוקת. בעלי הדין שלפנינו מצויים, מבחינת דיעותיהם הפוליטיות-מדיניות, בשני הקצוות
13 (הקיצוניים, כך מתקבל הרושם) של קשת הדיעות הפוליטית בארץ, כאשר גורדון מצוי בצד
14 השמאלי של קשת זו, ופלאוט - בקצה הימני. ככל שהדברים צריכים לגורדון - את דיעותיו הוא
15 מביע במאמרים פרי עטו, ועל כך נוספת פעילות ציבורית נרחבת בה הוא נוטל חלק. על רקע
16 הדברים הללו באו פרסומים אחדים של פלאוט, ובהם הוא מבקר בחריפות את פעילותו ואת
17 דיעותיו של גורדון, ונוקט לשון קשה כלפי מושא הביקורת. על פרסומים אלה של פלאוט יצא קצפו
18 של גורדון, שלא ראה בהם משום הבעת דיעה לגיטימית כלפיו, ומכאן תביעתו.

19 5. בפני בית המשפט קמא הובאה אסופה רבה מאוד של מסמכים, המלמדת על פועלו
20 ודיעותיו של גורדון. את אלה אתאר עתה, כפי שהם מצטיירים מתוך המסמכים הללו שהונחו בפני
21 בית המשפט קמא. חשוב כי אדגיש: בתיאור זה לא ביקשתי למתוח ביקורת ערכית על פועלו או על
22 חיבוריו של גורדון, שהרי לא בכך עסקינן. אדרבא, לגורדון עומדת זכות מלאה להביע את עמדותיו
23 ולפעול למענו, במסגרת החוק.

24 6. אם כן, כפי שעולה ממסמכים שהציג פלאוט בבית משפט קמא, גורדון נוטל חלק בפעילות
25 ציבורית למיניה, המשקפת את דיעותיו הפוליטיות. לשם ההמחשה הובאו בפני בית המשפט קמא

בתי המשפט

עא 001184/06

בבית המשפט המחוזי בנצרת

עא 001196/06

תאריך: 27/02/2008

בפני: כב' הנשיא מנחם בן דוד – אב"ד

כב' השופטת נחמה מוניץ

כב' השופט אברהם אברהם

- 1 דוגמאות מספר לפעילות זו: כך, ביום 2.2.2002, בעיצומה של האינתיפאדה, הגיע גורדון, עם
 2 ישראלים אחרים, למוקאטעה שברמאללה על מנת להיפגש עם יאסר ערפאת. מטרת הביקור -
 3 'לעודד ולהביע סולידריות עם ההנהגה הפלשתינית ועם הציבור
 4 הפלשתיני שנתונים במצור ישראלי מתמשך' (ראו נא נספח ה/18 להגנה - צילום
 5 מעיתון 'הארץ' ביום המחרת). ודוגמא אחרת שהובאה במשפט: בעיצומו של מבצע 'חומת מגן'
 6 (מרץ 2003) הגיע גורדון, יחד עם ישראלים אחרים, למוקאטעה שברמאללה, על מנת לשמש 'מגן
 7 אנושי' ליאסר ערפאת מפני תקיפה ישראלית אפשרית.
- 8 7. גורדון גם משתתף, בדרך זו או אחרת, בפעילותם של ארגונים למיניהם, כגון 'רופאים
 9 למען זכויות אדם', ו'תעיוש'.
- 10 8. גורדון חתום על עצומות רבות (שפרסומם - בעיתונות ובאתרים שברשת העולמית,
 11 'האינטרנט'), הקוראות להטיל חרם על ישראל, פונות לקונגרס האמריקני בקריאה להפסיק את
 12 הסיוע לישראל, מזהירות מפני פשעי מלחמה שמבצעת או מתכוונת לבצע ישראל, תומכות
 13 בסירובם של חיילים לשרת בשטחים, ועוד כיו"ב.
- 14 9. לצד פעילות אינטנסיבית זו פרסם גורדון מאמרים לרוב בעיתונות ובאתרי אינטרנט
 15 למיניהם, ובהם הוא מביע את דיעותיו. הוא תוקף את מדיניות ישראל כלפי הערבים בכלל
 16 והפלסטינים בפרט. הוא מתאר את פעילותה של ישראל כטרור-מדינית. הוא טוען לעינויים
 17 המתקיימים בה. היא מבצעת, לטענתו, טיהור אתני. באתר איטלקי כלשהו הוא מתאר אותה
 18 כמדינה פשיסטית. במאמרים אחדים היא מתוארת כמדינת אפרטהייד גזענית. את ראשי
 19 ממשלתה, אריאל שרון, בנימין נתניהו ואהוד ברק, הוא מתאר כפושעי מלחמה. הוא טוען, כי
 20 מעשיה, כגון הרס בתים בשטחים, הם בבחינת פשע מלחמה, וחברות מסחריות כגון קאטר פילר,
 21 המספקות לישראל דחפורים, עשויות להיראות אף הן פושעות מלחמה, על שום אספקת
 22 הדחפורים, ולתימוכין למסקנתו זו הוא נתמך בפסיקת בית המשפט בעניין אייכמן. בתוך כך הוא
 23 קורא להטלת חרם או מגבלות אחרות על ישראל. לצד כל אלה פרסם גורדון מאמר אודות ניצול
 24 לרעה של השואה בידי יהודים בכלל וישראל בפרט, על מנת לקדם עניינים פוליטיים וכספיים.

בתי המשפט

עא 001184/06

בבית המשפט המחוזי בנצרת

עא 001196/06

תאריך: 27/02/2008

בפני: כב' הנשיא מנחם בן דוד – אב"ד

כב' השופטת נחמה מוניץ

כב' השופט אברהם אברהם

10. דיעותיו אלה של גורדון נשמעו, כאמור, בעיתונים ובאתרים רבים ברשת העולמית. מספרם של המאמרים ושאר דרכים של הבעת דיעה (אלה שהובאו במשפט) עולה כדי עשרות. ולצד הפרסומים הללו מצאנו אתרים ניא-נאציים ואנטישמיים למיניהם, המביאים מדיעותיו של גורדון על מנת לשכנע בצדקת טיעוניהם, כשהם נסמכים על כך שגורדון הוא איש אקדמיה, יהודי, ישראלי, וצאצא לניצולי שואה.

11. על רקע פעילות זו של גורדון, הכוללת פעילות בשטח, ואוחזת עשרות מאמרים, עצומות לרוב, והבעות דיעה בדרכים מדרכים שונות, יש לראות את ארבעת הפרסומים שיוחסו לפלאוט ושנדונו במשפט, ואלה הזכירו את גורדון או הופנו אליו, ולכן העלו את חמתו, משלא ראה בהם משום הבעת דיעה לגיטימית מצד פלאוט, כי אם הוצאת דיבתו רעה.

10 תמצית הפרסומים שבמחלוקת

12. ארבעה הם, כאמור, הפרסומים, שבית משפט השלום מצא כי פלאוט 'אחראי' להם, וקבע כי הוציאו את דיבתו של גורדון רעה. פרסומים אחרים שנדונו בפסק הדין, ושהתביעה ביחס אליהם נדחתה, אינם עוד מענייננו, הואיל וערעור אודותם לא הוגש בידי גורדון.

13. 'הפרסום הראשון', לפי שכינתה אותו השופטת קמא, נושא כותרת 'הארץ מקדם את היהודים למען היטלר'. בקצרה אציין, כי מאמר זה של פלאוט בא על רקע פרסום ספר פרי עטו של נורמן פינקלשטיין, שבעולם רווחת עליו הדיעה, כי הוא אנטישמי (חרף היותו יהודי) מכחיש שואה, האוחז בדיעות קיצוניות נגד ישראל. פינקלשטיין זה פרסם ספר ובו הוא מאשים את ישראל ואת היהודים בניצול לרעה של השואה על מנת להשיג הישגים פוליטיים וכספיים, שאינם מגיעים להם. והנה לאחר פרסום הספר פורסם בעיתון 'הארץ' מאמר פרי עטו של גורדון, כותרתו 'מהו באמת ערכם של הכספים בחשבונות היהודיים המוקפאים בשווייץ', ומובעת בו דעתו של גורדון על ספרו של פינקלשטיין. פלאוט סבר, כי גורדון מביע במאמר זה דיעה אוהדת לפינקלשטיין. חמתו בערה בו על עיתון 'הארץ', כי נתן במה לדיעה כדעתו של פינקלשטיין, מכחיש שואה, המאשים את היהודים בניצולה לרעה. מכאן בא 'הפרסום הראשון', והוא מאמר פרי עטו של פלאוט, שפורסם ברשת העולמית, ובו הוא מותח ביקורת חריפה על 'הארץ' שפרסם את המאמר, כמו גם על 'אנשי שמאל' בישראל (כהגדרתו),

בתי המשפט

עא 001184/06

בבית המשפט המחוזי בנצרת

עא 001196/06

תאריך: 27/02/2008

בפני: כב' הנשיא מנחם בן דוד – אב"ד

כב' השופטת נחמה מוניץ

כב' השופט אברהם אברהם

- 1 ובהם גורדון, אותם הוא רואה בבחינת 'יהודים למען ערפאת', שחברו ל'יהודים למען היטלר',
2 שבראשם עומד פינקלשטיין.
- 3 14. 'הפרסום השני' שנדון אצל בית המשפט קמא נשא כותרת 'יודנראט למען
4 השלום'. הוא בא בתגובה לנכונותו של ראש הממשלה אותה עת, אריאל שרון, להידבר עם
5 פלסטינאים, בעיצומה של האינתיפאדה, 'תחת אש' כלשונו. דעתו של פלאוט לא נוחה היתה לא
6 רק מראש הממשלה, כי אם מ'אנשי השמאל' בישראל (כהגדרתו) בכלל, ובהם גורדון, על שום
7 שהם מבקשים להידבר עם פלסטינאים, בעת שהאחרונים מנהלים מערכה נגד יהודים. הוא מעלה
8 במאמרו את הטענה, לפיה היודנראט משמש את אנשי השמאל מודל לחיקוי, על שום רצונם
9 להידבר עם פלסטינאים 'תחת אש'.
- 10 15. 'הפרסום השלישי' שנדון בפסק הדין קמא עניינו 'מכתבי תנחומים' ששלחו לגורדון
11 חמישה אנשים, ובהם הם מביעים את 'תנחומיהם הכנים' על מותו של מוחמד דייף, שנהרג בידי
12 צה"ל סמוך לפני כן. המכתבים מציינים, כי דייף ייצג את כל מה שגורדון מאמין ותומך בו.
- 13 16. 'הפרסום הרביעי' בו דנה השופטת קמא מצוין, כי עיקר (או כל) הישגיו האקדמיים של
14 גורדון הם פרסומים פוליטיים, הנעשים בעיתונות שמאלנית קיצונית, כהגדרת הכותב.
- 15 17. אילו הם, איפוא, ארבעת הפרסומים, אותם מצאה השופטת קמא ככאלה שהוציאו את
16 דיבתו של גורדון רעה, ואת האחריות להוצאת הדיבה היא הטילה על פלאוט. מכאן אפנה לבחון
17 את הפרסומים הארבעה לעומקם, אחד לאחד. את מלאכת הבדיקה אעשה מן הכבד אל הקל (ולא
18 בסדר שנבחנו הפרסומים בפסק הדין קמא). ממצאיי יהיו, בתמצית, אלו:
- 19 ב'פרסום השני' ('יודנראט למען השלום') יש משום לשון הרע, אלא שלפלאוט עומדת הגנת
20 תום הלב בפרסום, זו הקבועה בסעיף 15(4) לחוק איסור לשון הרע, התשכ"ה-1965 (להלן - 'חוק
21 איסור לשון הרע' או 'החוק'), משום שאת דבריו של פלאוט יש לראות כהבעת דיעה
22 אודות פועלו ודיעותיו של גורדון בתחום המותר (הסביר) במסגרת השיח הציבורי.

בתי המשפט

עא 001184/06

בבית המשפט המחוזי בנצרת

עא 001196/06

תאריך: 27/02/2008

בפני: כב' הנשיא מנחם בן דוד – אב"ד

כב' השופטת נחמה מוניץ

כב' השופט אברהם אברהם

1 באשר ליפרסום הראשון (הארץ מקדם את היהודים למען היטלר), בפסק הדין קמא
2 נפלה טעות באשר לתוכן הכתוב. כאמור מעלה, פלאוט לא התייחס לגורדון כיהודי למען היטלר,
3 כי אם לקבוצת מכחישי שואה, שבראשה עומד פינקלשטיין. השופטת קמא סברה בטעות, כי
4 פלאוט התייחס במאמרו לגורדון כיהודי למען היטלר, והתייחסות זו (ורק אליה נתפס פסק הדין
5 קמא) מהווה לשון הרע. חרף מסקנתי זו, שדי בה כדי לקבל את הערעור ביחס ליפרסום הראשון,
6 בחרתי לבחון את קיומה של לשון הרע גם מתוך הנחה (לשם הדיון), שפלאוט התכוון לגורדון
7 כאשר דיבר על יהודים למען היטלר, ומסקנתי תהא בכל זאת, כי אפילו יש במאמר משום לשון
8 הרע, הרי שעומדת לפלאוט הגנת תום הלב בפרסום, כהבעת דיעה לגיטימית, בגדרי המותר בתוך
9 השיח הציבורי.

10 אשר ליפרסום הרביעי, זה לא נעשה כלל בידי פלאוט, ולכן טעות נפלה בידי השופטת
11 קמא כאשר הטילה, בכל זאת, על פלאוט את האחריות עליו, בשל הוצאת הדיבה שבתוכו. לא
12 פטרתי את עצמי, בכל זאת, מן הדיון בתוכנם של דברים, על שום שאלו באו גם בפרסומים אחרים
13 (הראשון והשני), אלא שבחינה של הדברים שהוטחו כלפי גורדון תביאני לידי מסקנה, כי אין
14 בהם משום לשון הרע, ואפילו היו בבחינת לשון הרע - לפלאוט עומדת הגנת תום הלב בפרסום.

15 ולבסוף, הפרסום השלישי (מכתבי התנחומים), אף שפלאוט לא חיבר את המכתבים,
16 ולא הוא ששלחם, הוא עשוי היה להימצא אחראי להוצאת דיבה, כיוון שהוא העביר את המכתבים
17 לאנשים אחרים. אלא שמסקנתי היא, שהמכתבים, לפי תוכנם, אינם מהווים לשון הרע, ואפילו
18 היו כאלה, הרי שעומדת לפלאוט הגנת תום הלב בפרסום, על שום שאת המכתבים יש לראות
19 כהבעת דיעה של פלאוט, חלק מהחלפת דיעות בין גורדון ופעילותו, לבין פלאוט, והאוחזים בדיעות
20 כשלו.

21 18. זוהי תמציתה של חוות דעתי, ומכאן אפנה להרחיב בה, ותחילה - הפרסום השני.

22 'הפרסום השני' - 'יודנראט למען השלום'

23 19. ביום 3.2.2002 פרסם פלאוט באתר conservativetruth.org מאמר, וזה לשונו:

בתי המשפט

עא 001184/06

בבית המשפט המחוזי בנצרת

עא 001196/06

תאריך: 27/02/2008

בפני: כב' הנשיא מנחם בן דוד – אב"ד

כב' השופטת נחמה מוניץ

כב' השופט אברהם אברהם

1

Judenrat for Peace

2

(and related stories)

3

The Israeli Left has been leading a battle for months AGAINST the policy of the Sharon government to refuse to conduct "talks" with the PLO "under fire", that is, as long as the PLO and its affiliates conduct daily atrocities. The role model for the Israeli Left is the Judenrat. You will recall that in the 1940s, in the ghettos and concentration camps, some self-appointed Jewish leaders set up their own councils, called Judenrat, to conduct "talks" with the Nazis. In many cases, the "talks" were about how the Judenrat leaders would collaborate with the Germans in keeping everyone calm and orderly while the Jews were being deported to Auschwitz and similar places. In exchange, the Judenrat leaders hoped to save their own skins and those of their families.

16

The Judenrat has long been the role model for Israel's Caring Leftists. And this is why they are so determined to force the Israeli government to conduct negotiations with the PLO in the very same days when suicide bombers blow up groups of Jewish children, when mortars are fired into Jewish civilian homes, when Jews are shot every day by the PLO Einsatzgruppen. Among those demanding that they be permitted to serve as the official Judenrat for conducting the talks with the stormtroopers have been Avram Burg, the

17

18

19

20

21

22

23

24

בתי המשפט

עא 001184/06

בבית המשפט המחוזי בנצרת

עא 001196/06

תאריך: 27/02/2008

בפני: כב' הנשיא מנחם בן דוד – אב"ד

כב' השופטת נחמה מוניץ

כב' השופט אברהם אברהם

1 Laborite Speaker of the Knesset, and of course Shimon Peres
2 and Yossi Beilin....

3 Oh, among the Judenrat Wannabes is your old friend and
4 mine Neve Gordon. Gordon is a fanatic anti-Semite from the
5 monochromatic (Red) Department of Politics at Ben Gurion
6 University, whose entire "academic" record consists of writing
7 for the Marxist Z Magazine in the US and similar rags, who led
8 the Physicians for Human Rights even though he is not a
9 physician, and who has devoted his crayon to turning out Op-
10 Eds celebrating Norman Finkelstein, the world's leading
11 Jewish Holocaust Denier (now at De Paul University in
12 Chicago). Well, Comrade Neve made pilgrimage yesterday to
13 his guru Yassir Arafat and his photo is in Haaretz today, male-
14 bonding with His Ugliness, and showing how if the Mountain
15 will not come to Mohammed because Israel has him walled up
16 in Ramallah, then the Chomsky-Wannabe will go to the
17 Mountain...

18 20. מאמר זה בא, כך נראה, כתגובה לנכונותו של ראש הממשלה דאז, אריאל שרון, להידבר
19 עם הפלסטינים, דבר שפלאוט ראה בו משום 'כניעה', לאחר שתקופה ארוכה הבטיח שרון שלא
20 להידבר 'תחת אש' (כך טוען פלאוט במאמר). חרון אפו של פלאוט עלה משום ה'כניעה' שנכנע ראש
21 הממשלה, ועיקר המאמר עוסק בכך.

22 21. ומכאן למאמר גופו: בפתח המאמר מזכיר לנו פלאוט מי היו היודנראט, אותן מועצות
23 יהודים ידועות לשמצה, שפעלו בגיטאות וקיימו דו-שיח עם הנאצים, ובין היתר עשו להשגת רגיעה
24 וסדר בגטו, בזמן שיהודים הובלו לטבח. אחר כך טוען פלאוט, כי היודנראט מהווים מודל לחיקוי
25 אצל מי שהוא מכנה 'השמאל הישראלי', על שום רצונם להידבר עם פלסטינים 'תחת אש', משמע

בתי המשפט

עא 001184/06

בבית המשפט המחוזי בנצרת

עא 001196/06

תאריך: 27/02/2008

בפני: כב' הנשיא מנחם בן דוד – אב"ד

כב' השופטת נחמה מוניץ

כב' השופט אברהם אברהם

1 בעת שמתבצעים פיגועים כנגד ישראלים (אנו מצויים, אותה עת, בעיצומה של האינתיפאדה). אחר
2 כך מציין פלאוט את גורדון כמי שרוצה/שואף להיות יודנראט (Judenrat wannabe), ועל כך באה
3 טרונייתו של גורדון בתביעתו, והוא סבור, כי בכך הוציא פלאוט את דיבתו רעה.

4 22. ובכן, דעתו של פלאוט, לפיה אין להידבר עם פלסטינאים, וכי הידברות עמם (תחת אש',
5 כהגדרתו) היא מעשה פסול, היא דיעה לגיטימית, אם נסכים לה ואם לאו. לא כאן טמונה הבעיה,
6 כי אם בשימוש שעשה פלאוט במושג מעולם המושגים של השואה בהבעת דעתו על השמאל, ובכך
7 חטא פלאוט בהוצאת דיבה. דימויו של אדם או של מעשיו או התנהגותו לנאצי, יודנראט וכיו"ב
8 עשויה לפגוע במושא ההשוואה (סובייקטיבית), ולהשפילו ולבזותו בעיני הבריות (אובייקטיבית)
9 (הגדרת ס' 11(1)+(2) לחוק), ודאי כאשר מדובר ביהודי, ולכן היא מהווה לשון הרע (ראו נא פסקה 8
10 לחוות דעתה של השופטת א' פרוקצ'יה ברע"א 10520/03 **בן גביר נ' דנקנר**, נבו (2006)).

11 23. אנו באים כדי כך, שכינויו של אדם כיודנראט היא בבחינת לשון הרע. כזה הוא גם
12 דימויים של מעשיו או עמדותיו הפוליטיות של אדם למודל פעולתן של מועצות היודנראט. הוא
13 הדין כאשר המפרסם מטיח במושא הפרסום, כי הוא 'שואף להיות יודנראט' (Judenrat
14 wannabe). לשון הרע יש לנו, איפוא, ב'פרסום הראשון', ועתה אני בא לשאול, האם עומדת
15 למפרסם, לפלאוט, הגנה מן ההגנות שמעמיד המחוקק למפרסם. אין לי להיזקק לטענה 'אמת
16 דיברתי' שמשמיע פלאוט. גורדון איננו יודנראט, והוא איננו מבקש להידמות ליודנראט. זוהי,
17 בקיצור רב, דעתי על טענת 'אמת דיברתי' שמשמיע פלאוט בקשר עם 'הפרסום השני'. לא ראיתי
18 להעמיק בה עוד, הואיל ולטעמי עומדת לפלאוט הגנת תום הלב הקבועה בחוק, ובה אעסוק עתה.

19 24. ובכן, ככלל, ההכרעה במשפט דיבה כרוכה בחיפוש אחר נקודת האיזון שבין שני ערכים
20 מתנגשים, חופש הביטוי, מחד, והזכות לשם טוב, מאידך. שני ערכים אלו זכו למעמד רם של
21 זכויות יסוד, והריהן 'נגזרות מן הערך החוקתי של כבוד האדם' (ע"א 4534/02
22 **רשת שוקן בע"מ נ' הרציקוביץ**, פ"ד נח(3) 558, 565). על נקודת האיזון נאמר:

23 'נקודת האיזון הראויה בין הערכים הנוגדים ... נחתכת על פי משקלם היחסי
24 של ערכים אלה. האיזון מושג כפרי הערכה ערכית-עקרונית, תוך יישום הערכה

בתי המשפט

עא 001184/06

בבית המשפט המחוזי בנצרת

עא 001196/06

תאריך: 27/02/2008

בפני: כב' הנשיא מנחם בן דוד – אב"ד

כב' השופטת נחמה מוניץ

כב' השופט אברהם אברהם

- 1 מושגית זו על נסיבותיו המיוחדות של המקרה. הערכה שונה של המשקל
 2 היחסי הניתן לכל אחד מהערכים הנוגדים מביאה מאליה לנקודת חיתוך שונה
 3 בהתמודדות ביניהם, ולקביעת נורמה שונה הנובעת ממנה. (פסקה 1 לחוות
 4 דעתה של השופטת פרוקציה בעניין בן גביר; וראו עוד דברים נרחבים בחוות
 5 דעתה, ובחוות דעתם של שני שופטי ההרכב האחרים, ריבלין וארבל).
- 6 25. ועוד נפסק, כי במלאכת החיפוש אחר נקודת האיזון על בית המשפט לשקול את התכלית
 7 העומדת ביסודו של חופש הביטוי, ומנגד - את הזכות לשם טוב. מן הצד האחד עלינו לראות את
 8 '... המטרות העומדות בבסיס חופש הביטוי, שעיקרן ההגשמה
 9 העצמית של בני-האדם, קידום ההליך הדמוקרטי, והעשרת שוק
 10 הרעיונות התורמת לגילוי האמת' (בג"צ 5432/03 ש.י.ן - לשוויון ייצוג נשים נ'
 11 המועצה לשידורי כבלים ושידורי לוויין, נבו (2004)). ומן הצד האחר עומדת הזכות לשמו הטוב
 12 של אדם, ובידיה להגביל את חופש הביטוי, שהרי 'חופש הביטוי אינו חופש
 13 הביטוי, והזכות להשמיע אינה הזכות להשפיל. הזרוע המילולית
 14 המשתלחת כואבת, לעיתים, לא פחות מן הזרוע הפיזית, וכשם
 15 שהחירות להניף את האחרונה מוגבלת על-ידי קצה אפו של הזולת,
 16 כך גם החופש לשגר את הראשונה מתוחם על-ידי כבודו של האחר.'
 17 (פסקה 14 לחוות דעתו של השופט ריבלין בעניין בן גביר).
- 18 26. חוק איסור לשון הרע קבע איזון סטטוטורי בין זכויות היסוד המתנגשות בהן עסקינן.
- 19 "חוק איסור לשון הרע איזן בין זכות היסוד ההלכתית בדבר שם טוב
 20 לבין זכות היסוד ההלכתית בדבר חופש הביטוי, תוך שהוא קבע כי כל
 21 אחת מהן תיסוג מפני רעותה בתחומים מסוימים. המחוקק לא הכיר
 22 בזכות מוחלטת לשם טוב, תהינה נסיבות הפרסום אשר תהיינה.
 23 בדומה, הוא לא הכיר בזכות מוחלטת לחופש ביטוי, תהינה הנסיבות
 24 אשר תהיינה. המחוקק איזן בין החופשים, תוך שקבע זכויות יחסיות

בתי המשפט

עא 001184/06

בבית המשפט המחוזי בנצרת

עא 001196/06

תאריך: 27/02/2008

בפני: כב' הנשיא מנחם בן דוד – אב"ד

כב' השופטת נחמה מוניץ

כב' השופט אברהם אברהם

- 1 בהן מוותרת הזכות האחת לרעותה, תוך יצירת איזון עדין בין ערכי
 2 היסוד המתנגשים. (השופט ברק, כתוארו אז, בע"א 214/89 אבנרי נ'
 3 שפירא, פ"ד מג(3) 840, 870 (1989); ועוד על האיזון שמבקש החוק ליצור
 4 בין שתי הזכויות המתנגשות ראו רע"א 4740/00 אמר נ' יוסף, פ"ד נה(5)
 5 510 (2001))
- 6 27. האיזון הסטטוטורי הרלוונטי לענייננו נמצא בהוראת סעיף 15(4) לחוק, וזו קובעת
 7 לאמור:
- 8 15. במשפט ... אזרחי בשל לשון הרע תהא זאת הגנה טובה אם ... הנתבע
 9 עשה את הפרסום בתום לב באחת הנסיבות האלו:
 10 (4) הפרסום היה הבעת דעה על התנהגות הנפגע ... בקשר לענין
 11 ציבורי, או על אופיו, עברו, מעשיו או דעותיו של הנפגע במידה
 12 שהם נתגלו באותה התנהגות;
- 13 28. שני נדבכים קובעת הוראת חוק זו לקיומה של הגנת תום הלב. האחד - תום לב בפרסום;
 14 והאחר - היות הפרסום משום הבעת דיעה על התנהגות מושא הפרסום וגוי במסגרת השיח
 15 הציבורי. 'מהותו של תום הלב הנדרש... יתבטא... בדרישה לדרך
 16 התנהגות מסוימת ולמצב נפשי מסוים, אשר בהצטרפם לעשיית
 17 הפרסום בנסיבות הנדרשות בהגנה הספציפית יצדיקו את הפגיעה
 18 בנפגע לאור האינטרסים למענם נוצרה ההגנה' (א' שנהר, דיני לשון הרע
 19 (תשנ"ז) 260, דברים שהובאו בהסכמה מפי השופטת פרוקצ'יה בעניין בן גביר, פסקה 22 לחוות
 20 דעתה).
- 21 29. על מנת לקבוע את קיומו או העדרו של תום לב בפרסום נתן בדינו המחוקק כלי
 22 עזר ראיתיים, על ידי שקבע נטלי הוכחה מתאימים. אלה מצויים בסעיף 16 לחוק,
 23 הקובע (בחלק הרלוונטי לענייננו):

בתי המשפט

עא 001184/06

בבית המשפט המחוזי בנצרת

עא 001196/06

תאריך: 27/02/2008

בפני: כב' הנשיא מנחם בן דוד – אב"ד

כב' השופטת נחמה מוניץ

כב' השופט אברהם אברהם

- 1 (א) הוכיח ... הנתבע שעשה את הפרסום באחת הנסיבות האמורות
 2 בסעיף 15, ושהפרסום לא חרג מתחום הסביר באותן נסיבות,
 3 חזקה עליו שעשה את הפרסום בתום לב.
 4 (ב) חזקה על ... הנתבע שעשה את הפרסום שלא בתום לב, אם
 5 נתקיים בפרסום אחת מאלה:
 6 ...
 7 (3) הוא נתכוון על ידי הפרסום לפגוע במידה גדולה משהיתה
 8 סביר להגנת הערכים המוגנים על ידי סעיף 15".
- 9 30. החוק קובע, איפוא, פן חיובי, שאם יתקיים - חזקה כי הפרסום נעשה בתום לב,
 10 ועל התובע להוכיח אחרת; ופן שלילי, שאם יתקיים - חזקה שהפרסום נעשה שלא בתום
 11 לב, ועל הנתבע להוכיח אחרת. הסבירות אוחזות תפקיד מרכזי בשני הפנים, אם כי בפן
 12 החיובי של החזקה דיבר המחוקק על סבירות אובייקטיבית, ובפן השלילי הוא הוסיף לה
 13 גם היבט סובייקטיבי.
- 14 31. אלא שמושג הסבירות אינו עשוי, מתוכו, לסייע בידינו בחיפוש אחר נקודת
 15 האיזון, 'אלא הוא נזקק לערכים המתנגשים החיצוניים ולאִיזון
 16 ביניהם. ... תנאי הסבירות לצורך חזקת תום הלב בענייננו
 17 מבקש לאזן בין חופש הביטוי להגנה על כבוד האדם ושמו
 18 הטוב. ' (פסקה 24 לחוות דעתה של השופטת פרוקצ'יה בעניין **בן גביר**). ומהו שישליך
 19 על הסבירות? ' להתנהגות המפרסם טרם הפרסום, בשעת הפרסום,
 20 ולאחריו משמעות בעלת משקל בהקשר לסבירות הפרסום. טיב
 21 הפרסום ותוכנו גם הם משליכים על סבירות הפרסום. פרסום
 22 שנועד כל כולו לפגוע, להעליב ולבזות עשוי להיחשב חורג
 23 מן הסביר, וחזרה על התבטאויות פוגעניות בהזדמנויות
 24 נוספות עשויה לשלול תום לב' (שם, שם).

בתי המשפט

עא 001184/06

בבית המשפט המחוזי בנצרת

עא 001196/06

תאריך: 27/02/2008

בפני: כב' הנשיא מנחם בן דוד – אב"ד

כב' השופטת נחמה מוניץ

כב' השופט אברהם אברהם

- 1 32. עמדתי עד כה על הנדבך האחד מבין השניים המרכיבים את סעיף 15(4), משמע תום הלב
2 בפרסום. הנדבך האחר עניינו המימד הציבורי שבפרסום, ואף הוא מורכב חוליות חוליות (1)
3 הפרסום היה הבעת דעה (2) על התנהגות הנפגע, אופיו, עברו וגו' (3) בקשר לעניין ציבורי, ובכך
4 אעסוק עתה.
- 5 33. על חשיבותה של העובדה, כי ההתבטאות העומדת במרכזו של משפט הדיבה נעשתה
6 במסגרתו של שיח ציבורי, נשפכה דיו רבה. 'מבין סוגי הביטויים השונים,
7 ההגנה הניתנת לחופש הביטוי הפוליטי – שהוא תנאי הכרחי
8 לקיומו של הליך דמוקרטי – היא רחבה במיוחד" (בג"ץ 6226/01 אינדור נ'
9 ראש עיריית ירושלים, פ"ד נז(2) 157 (2003); בג"ץ 606/93 קידום יזמות ומו"לות (1981)
10 בע"מ נ' רשות השידור, פ"ד מח(2) 1 (1994); בג"ץ 6218/93 כהן נ' לשכת עורכי הדין, פ"ד מט(2)
11 529 (1995)). ועוד נאמר, מפי כב' השופט ריבלין, בעניין בן גביר (פסקה 18 לחוות דעתו):
- 12 "הביקורת הרחבה על אנשי ציבור בפועלם הציבורי היא תנאי-בלעדי-
13 אין לקיום משטר דמוקרטי חופשי."
- 14 עם זאת נפסק, כי שמו הטוב של איש הציבור איננו הפקר (ע"א 30/72 פרידמן נ'
15 סגל, פ"ד כז(2) 225, 244 (1973)). אומר על כך השופט ריבלין בעניין בן גביר הנ"ל (פסקה
16 19 לפסק דינו):
- 17 "הוא [איש הציבור] זכאי להגנה על שמו הטוב ועל המוניטין שצבר
18 לעצמו. בהיכנסו לפעילות ציבורית אין איש הציבור משיל מעליו את
19 כבודו ואין הוא חושף עצמו לכל דבר-דיבה... עם זאת, ככלל, חשיבותו
20 של חופש הביטוי אכן גוברת, מקום בו מדובר בהבעת דעה בעניינים
21 ציבוריים ובנוגע לאישים הנושאים תפקידים ציבוריים."
- 22 34. בעניין אבנרי אומר השופט ברק (כתוארו אז) דברים אלה (ע' 863 לפסק הדין):

בתי המשפט

עא 001184/06

בבית המשפט המחוזי בנצרת

עא 001196/06

תאריך: 27/02/2008

בפני: כב' הנשיא מנחם בן דוד – אב"ד

כב' השופטת נחמה מוניץ

כב' השופט אברהם אברהם

1 "גופים ואנשים הנושאים במשרות ציבוריות או בתפקידים שלציבור
2 ענין בהם, נוטלים על עצמם מעצם מעמדם ותפקידם סיכונים
3 הקשורים בהתנכלות לשמם הטוב. כמובן, אין בכך כדי להצדיק פגיעה
4 בשמם הטוב, שהוא היקר בנכסיהם, אך יש בכך כדי להחליש את
5 המשקל שיש ליתן לשיקול זה ביחס לחופש הביטוי...
6 זאת ועוד: ביסוד חופש הביטוי עומדת ההשקפה כי התרופה לדבר
7 שקר הוא בדבר האמת... התגובה הראויה ללשון הרע היא בחשיפת
8 השקר שבה, ובהוצאת האמת לאור. והנה, דוקא לאיש הציבור הכלים,
9 הידע והנגישות לאמצעי התקשורת, ובכוחם של אלה היכולת בידו -
10 יותר מאשר לאיש "הפרטי" - להגן כראוי על שמו הטוב...
11 הנה כי כן, באיזון הראוי בין חופש הביטוי בכלל, וחופש הביטוי
12 בעניני ציבור בפרט מזה, לבין השם הטוב בכלל, ושמו הטוב של איש
13 ציבור בפרט, יש ליתן משקל רב לאינטרס הציבורי בהחלפה חפשית
14 של מידע בעניני ציבור הנוגעים לאישי ציבור."

15 35. דברים דומים משמיענו הנשיא שמגר בע"א 334/89 מיכאלי נ' אלמוג, פ"ד מו(5)
16 : 570, 555 (1992)

17 "בידי המשיבה גם היתה האפשרות לפרסם דעתה ותגובתה ברבים.
18 הרי מדובר באנשים הפועלים בזירה הציבורית, המצויים בעניני
19 התקשורת וגלויים לבטוייה. לפי גישתי לגבי תביעות לשון הרע
20 שענינן אנשי צבור, מן הנכון שאלו יהיו ערוכים לספיגת בקורת רבה
21 יותר כלפיהם מאשר האדם מן השורה. זהו מחיר החשפותם האישית
22 לצבור והפרסום ברבים, בכתב או בעל-פה, של דבריהם."

23 36. בע"א 1104/00 אפל נ' חסון, פ"ד נו(2) 607, 621-622 (2002) פסקה השופטת בייניש
24 : (כתוארה אז) לאמור:

בתי המשפט

עא 001184/06

בבית המשפט המחוזי בנצרת

עא 001196/06

תאריך: 27/02/2008

בפני: כב' הנשיא מנחם בן דוד – אב"ד

כב' השופטת נחמה מוניץ

כב' השופט אברהם אברהם

1 "ההצדקה לעמדה המצדדת במתן עדיפות לחופש הביטוי על-פני שמם
2 הטוב של דמויות ציבוריות, יכולה להמצא בחשיבות החברתית של
3 הביקורת על אנשי ציבור לשם קיום ממשל דמוקרטי תקין. יש
4 הרואים בביקורת הציבורית עמוד התווך של חופש הביטוי בישראל,
5 בהיותה נובעת מזכות הציבור לדעת ולפקח... הצורך להגן על ביטויים
6 הנוגעים לדמויות ציבוריות ולעניינים ציבוריים נובע מכך שיש
7 בביטויים אלה כדי לאפשר שיח חופשי לצורך עיצוב עמדות פוליטיות
8 וציבוריות בחברה. בהקשר זה, יש הסבורים כי קשה לנתק דיון חברתי
9 בעמדות וברעיונות שיש לציבור עניין בהם, מדיון בבעלי הדעות ובהוגי
10 הרעיונות במישור הציבורי והפוליטי, ומכאן החשיבות של ביטויים
11 הנוגעים לאישי ציבור בעניינים ציבוריים... כן טמונה ההצדקה
12 להעדפת חופש הביטוי, ביכולתו הרבה יותר של איש ציבור ביחס
13 לאדם פרטי להתגונן מפני פגיעה בשמו, שכן בידי כלים, ידע ונגישות
14 לאמצעי התקשורת. יש אף הסבורים כי אנשי ציבור מעצם מעמדם
15 מביעים הסכמה, מפורשת או משתמעת, לחשוף עניינם לעיני הציבור
16 ולביקורתו... מנגד, ניתן להציג שיקולים השוללים העדפת חופש
17 הביטוי על-פני שמם הטוב של דמויות ציבוריות..."

18 37. מן המקובץ עולה, כי 'אמירה פוגענית, המנותקת מההקשר
19 הציבורי, עשויה להיחשב לשון הרע בעוד היא עשויה להוות
20 ביטוי מוגן, בגדר מתחם הסבירות, כאשר היא נאמרת אגב
21 ויכוח ציבורי, ומופנית כלפי אדם המעורב בענייני
22 ציבור... עם זאת, גם אם מירווח הסבירות בביטוי הפוגעני
23 הציבורי רחב יותר מאשר בביטוי הפוגעני הפרטי... אין
24 מדובר בחירות ביטוי חסרת מיגבלות וגדרות' (פסקה 25 לחוות דעתה
25 של השופטת פרוקצ'יה בעניין בן גביר).

26

בתי המשפט

עא 001184/06

בבית המשפט המחוזי בנצרת

עא 001196/06

תאריך: 27/02/2008

בפני: כב' הנשיא מנחם בן דוד – אב"ד

כב' השופטת נחמה מוניץ

כב' השופט אברהם אברהם

1 עד כה דיברתי בחשיבותו של המימד הציבורי שבהגנת תום הלב. עתה אני בא
2 לבחון את קיומם של מרכיבי המשנה של נדבך זה שבהגנת תום הלב (הבעת דיעה; על
3 התנהגות הנפגע, אופיו, עברו, מעשיו או דעותיו; בקשר עם עניין ציבורי).

4 39. היסוד האחד (הבעת דיעה) מעורר קושי שבהבחנה בין הבעת דיעה לבין תיאור עובדה.
5 השאלה 'איננה פשוטה, והינה סוגיה עובדתית משפטית מעורבת' (ע"א
6 259/89 הוצאת מודיעין בע"מ נ' ספירו, פ"ד מו(3) 48, 55); הגבול בין שני אלה, הבעת דיעה
7 ותיאור עובדה, עשוי שלא להיות ברור כלל ועיקר (ד"נ 9/77 חברת החשמל לישראל בע"מ נ'
8 הוצאת עתון "הארץ", פ"ד לב(3) 337, 353 (1978)).

9 40. היסוד השני (על התנהגות הנפגע' וגו') מכון למושא ונושא הפרסום. השאלה מיהו 'איש
10 ציבור' ומהו 'עניין ציבורי' אף היא מעלה קשיים, והמענה שיינתן לה אינו ברור. מכל מקום,
11 'בסופו של יום, המדובר בעניין של מידה, הנקבעת בכל מקרה לפי
12 נסיבותיו, על-פי כללים של שכל-ישר' (פסקה 22 לחוות הדעת של השופט
13 ריבלין בעניין בן גביר). בעניין אפל (שם) נאמר מפי השופטת (כתוארה אז) ד' ביניש:

14 "ככלל ... ניתן לומר כי אדם ייחשב "דמות ציבורית" ככל שנגיעתו לענייני ציבור
15 והשפעתו עליהם הן רבות יותר, וככל שהופעתו בציבור וגישתו לאמצעי התקשורת
16 רבות יותר. יש שעקב מעורבותו של אדם בעניין הנוגע לציבור יש לראותו "כדמות
17 ציבורית" לצורך העניין הנדון, ויש שהמעמד הציבורי נקבע בשל היותו נושא
18 משרה ציבורית או תפקיד ציבורי. מכל מקום, "דמות ציבורית" היא דמותו של מי
19 שיש לו נגיעה לענייני ציבור והשפעה עליהם במידה זו או אחרת, וההגדרה
20 הקונקרטיית כרוכה בנסיבותיו של כל עניין.

21 וברע"א 3614/97 אבי יצחק נ' חברת החדשות הישראלית בע"מ, פ"ד נג(1) 26 (1998)

22

נפסק:

23 "המעמד של אדם כאישיות ציבורית אינו בהכרח מעמד כללי, היפה לכל דבר
24 ועניין. לעתים, מעמד זה עשוי להיות כרוך בפרשה או בעניין מסוימים, אשר

בתי המשפט

עא 001184/06

בבית המשפט המחוזי בנצרת

עא 001196/06

תאריך: 27/02/2008

בפני: כב' הנשיא מנחם בן דוד – אב"ד

כב' השופטת נחמה מוניץ

כב' השופט אברהם אברהם

1 ביחס אליהם 'השליך' עצמו אותו אדם אל חזיתה של מחלוקת ציבורית, מתוך
2 מטרה להשפיע על ההכרעה בעניינים שעל הפרק, ובכך 'הזמין' תשומת לב
3 וביקורת ציבורית על פעולותיו או התנהגותו

4 41. ומהו 'עניין ציבורי'? על כך נפסק (מפי השופטת בייניש בעניין אפל, שם):

5 " 'עניין ציבורי' ייחשב עניין שידיעתו ברבים רלוונטית להגשמת מטרה
6 ציבורית או שיש לציבור תועלת בידיעה לגביו – אם לצורך גיבוש דעתו בעניינים
7 ציבוריים ואם לשם שיפור אורחות חייו...
8 לא פעם "העניין הציבורי" שבפרסום עשוי לנבוע מהיותו של הפרסום נוגע
9 לדמות ציבורית, אם כי לא תמיד די בכך (כך, למשל, כאשר הפרסום הוא בעניין
10 הנוגע לצנעת הפרט שאין בידיעתו על ידי הרבים כדי להביא תועלת של ממש
11 לציבור). ברי כי לא ניתן לקבוע מראש אילו נושאים יהוו "עניין ציבורי", והדבר
12 ייבחן לגבי כל פרסום לגופו. "

13 42. לאחר שפרסתי דברים כלליים אלה אני בא ליישם על 'הפרסום השני' שנדון בפסק הדין
14 דלמטה. ובכן כאמור, הדימוי שדימה פלאוט את גורדון כמי שמבקש להיות יודנראט הוא בבחינת
15 לשון הרע, ועל כך עמדתי למעלה. השאלה שיש לבחון, בכל זאת, היא שאלת קיומה של הגנת תום
16 הלב בפרסום זה, והרלוונטיות לענייננו היא הגנת סעיף 15(4) לחוק. בטרם אבוא לדון בתום הלב
17 בפרסום (נדבך ראשון מבין השניים שעסקנו בהם) אומר, כי 'הפרסום השני', כמו שאר הפרסומים
18 שנדונו במשפט, מקיים אחר התנאים הקבועים בנדבך השני מבין השניים. דבריו של פלאוט על
19 גורדון הם בבחינת הבעת דיעה, להבדיל מתיאור עובדה. במאמרו הנ"ל אין הוא מתאר את גורדון
20 (ושאר אנשי שמאל) כמי שהיו חברים במועצות היודנראט. הוא מבקש להביע דיעה, לפיה אין
21 להידבר עם פלסטינאים, והידברות עמם היא כמעשה היודנראט, שהידברו בשעתם עם הנאצים.

22 43. זוהי, איפוא, הבעת דיעה, והיא מובעת על מעשיו של גורדון (כגון המפגש עם ערפאת
23 במוקאטעה), ועל דיעותיו. לכן מתקיים גם היסוד השני מתוך השלושה שבנדבך השני להגנת תום
24 הלב בפרסום. ולבסוף, הדיעה שמביע פלאוט על העמדות בהן מחזיק גורדון היא הבעת דיעה על
25 עניין ציבורי. דבריו ומעשיו של גורדון נעשים בספירה הציבורית. הוא מביע את דיעותיו במדיה

בתי המשפט

עא 001184/06

בבית המשפט המחוזי בנצרת

עא 001196/06

תאריך: 27/02/2008

בפני: כב' הנשיא מנחם בן דוד – אב"ד

כב' השופטת נחמה מוניץ

כב' השופט אברהם אברהם

1 לסוגיה. הוא עושה מעשים, המשקפים את עמדותיו הפוליטיות-ציבוריות. ודבריו של פלאוט על
 2 פועלו של גורדון ועל עמדותיו אף הם נאמרים בספירה הציבורית, במסגרתו של הויכוח הציבורי
 3 הניטש בין ימין לשמאל.

4 44. מכאן אנו באים לשאלה החשובה באמת, והיא נוגעת לאיתורה של נקודת האיזון שבין
 5 שמו הטוב של אדם, לבין חופש הביטוי. אם כן, במסגרתו של השיח הציבורי זכאי פלאוט להביע
 6 את עמדתו, לפיה הידברות מכל סוג עם הפלסטינים מוקצית מחמת מיאוס, ואין זה משנה מה
 7 דעתנו על עמדה זו בה אוחז פלאוט. השוואה זו של הפלסטינים ופעולותיהם כנגד ישראלים,
 8 לנאצים ולמעשי הזוועה שעשו ביהודים, מוזילה את מאורעות השואה וממעיתה מחומרתם ופוגעת
 9 בזכר השואה וקורבנותיה, ולכן היא אינה ראויה בעיניי. ואף על פי כן זכאי פלאוט, במסגרתו של
 10 השיח הציבורי, להביע את שעולה בדעתו, ואפילו לא נסכים עם דעתו זו. אף שהשימוש שהוא
 11 עושה במושגים הלקוחים מעולם המושגים של השואה הוא קשה, הוא בכל זאת מצוי בתוך
 12 המותר להבעה בתוך השיח הציבורי, כאשר הוא מושמע כלפי אדם פעיל כגורדון, המצוי בתוך עין
 13 הסערה הציבורית לפי רצונו שלו, כפעיל פוליטי, המשמיע את דיעותיו ברבים, וככזה הוא עשוי
 14 להגן על שמו הטוב, גם אם הוא עשוי היה להיפגע מדבריו הבוטים של פלאוט במאמרו. את דבריו
 15 של פלאוט יש לראות מתוך עיון במאמר בכללו, וראיה שכזו מלמדת, כי לא הכפשתו של גורדון
 16 עמדה במרכזו של מאמר. לא לשם השפלתו מושווה גורדון ליודנראט, כי אם על מנת להביע דיעה,
 17 לפיה ההידברות עם הפלסטינים עשויה להמיט על ישראל אסון, כפי שההידברות של היודנראט
 18 עם הנאצים המיטה עלינו אסון. השימוש ביודנראט, נלוז ככל שיהא, לא נועד לשם ההכפשה, כי
 19 אם על מנת להציג עמדה נוקבת ביחס להידברות עם הפלסטינים, והדגשה זו הוא עושה על ידי
 20 ההדמיה ליודנראט. הבעת דיעה זו נעשית במסגרתו של השיח הציבורי. נסכים עם עמדה זו או
 21 נתנגד לה, שומה עלינו ליתן בידי פלאוט להשמיעה, חרף הסגנון הקשה, ועל אף השימוש הבעייתי
 22 בעולם המושגים מן השואה, כשם ששומה עלינו ליתן בידי גורדון להשמיע את דיעותיו שלו
 23 במסגרתו של אותו שיח ציבורי, נסכים או נתנגד להם, והרי אף הוא אינו בוחל במלים קשות על
 24 ישראל, כשהוא מדבר עליה כעל מי שמנצלת את השואה לצרכיה המדיניים, מתאר אותה כמדינה
 25 פשיסטית, מדינת טרור שראשיה הם פושעי מלחמה, ועוד כיוצא באלה דברים קשים.

בתי המשפט

עא 001184/06

בבית המשפט המחוזי בנצרת

עא 001196/06

תאריך: 27/02/2008

בפני: כב' הנשיא מנחם בן דוד – אב"ד

כב' השופטת נחמה מוניץ

כב' השופט אברהם אברהם

45. סיכומו של פרק, אף שהשימוש במושג יודנראט מהווה לשון הרע, הוא אינו חורג ממתחם הסבירות, הגודר את גדרי תום הלב בפרסום, כמשמעו בסעיף 16 לחוק. באיזון בו אנו מחויבים בין חופש הדיבור לבין השמירה על שמו הטוב של אדם נראה, כי גובר, בנסיבות המקרה שלפנינו, חופש הדיבור של פלאוט על פני שמו הטוב של גורדון, והרי על שמו עשוי גורדון לשמור בכוחות עצמו, על שום קרבתו למדיה, אותה מדיה בה פורסם מאמרו של פלאוט, והרי גורדון עצמו מרבה מאוד לפרסם את פרסומו בה.

7 'הפרסום הראשון' - 'היהודים למען היטלר'
46. ב'פרסום הראשון' שנדון בפסק הדין לא ראיתי משום הוצאת דיבה. על מנת שמסקנתי זו תתבהר אביא את הרקע לפרסום, והוא מתחיל עם פרסום ספר מאת נורמן פינקלשטיין, 'תעשיית השואה' שמו ('The Holocaust Industry'). אין זה מעניינו של בית המשפט, ודאי לא במשפט שלפנינו, לקבוע עמדה ערכית אודות פינקלשטיין ודיעותיו. חשוב עם זאת לומר, כי על פינקלשטיין רווחת דיעה שלילית בקרב חוגים נרחבים בעולם. פינקלשטיין, אף שהוא יהודי, מתואר תכופות כאנטישמי, כמפיץ האנטישמיות בעולם, מכחיש שואה, ועוד כיו"ב תיאורים. את השואה הוא נוהג לציין בין מרכאות. הוא אנטי ישראלי, ומשווה את ישראל לגסטאפו הגרמני. השוו אותו לא אחת עם מכחיש השואה הבריטי, דיוויד אירווינג. ספרו הנ"ל ('תעשיית השואה') זכה לגינויים חריפים בעיתונות בכל רחבי העולם. היו שהישווהו ליפרוטוקולים של זקני ציון.

17 וצידה האחר של מטבע זו: פינקלשטיין משמש את מכחישי השואה למיניהם על מנת
18 'להוכיח' את עמדתם, המכחישה את השואה, והריהו יהודי, ובן לניצולי שואה.

19 47. סמוך לאחר שפרסם פינקלשטיין את ספרו, 'תעשיית השואה', פירסם עיתון 'הארץ', ביום
20 23.2.2001, מאמר פרי עטו של גורדון, בחינת ביקורת על הספר. כותרת מאמרו של גורדון -
21 'מהו באמת ערכם של הכספים בחשבונות היהודיים המוקפאים
22 בשווייץ'. מעיון במאמר מתקבל רושם אוהד של גורדון כלפי ספרו של פינקלשטיין, וכלפי
23 התיזה המונחת ביסודו, לפיה היהודים (בכלל, ומדינת ישראל, בפרט) ניצלו ומנצלים את השואה
24 קרדום לחפור בו (לצד ביקורת, יש לומר, שמביע גורדון על היבטים אחרים שבספר). על מנת לסבר

בתי המשפט

עא 001184/06

בית המשפט המחוזי בנצרת

עא 001196/06

תאריך: 27/02/2008

בפני: כב' הנשיא מנחם בן דוד – אב"ד

כב' השופטת נחמה מוניץ

כב' השופט אברהם אברהם

1 את האוזן, ולהתרשם מן האהדה של גורדון לתיזה זו שבספרו של פינקלשטיין, אביא מקצת
2 מדבריו במאמרו, וכך הוא מביע את דעתו:

3 "לעומת זאת, בבואו לנתח את השימוש שנעשה ב"שואה" כדי לקדם אינטרסים
4 פוליטיים, מתגלה פינקלשטיין במיטבו. הוא מראה כיצד הדמגוגים של
5 "השואה" קושרים בין "ייחודיות" לבין "העם הנבחר", ומדגים את האופן שבו
6 נוצלו שני המונחים הללו להצדקה עיוורת של מדיניות ישראלית. תרומתו
7 הבולטת ביותר של הספר היא בפרק השלישי, שבו מסביר המחבר איך
8 "תעשיית השואה הפכה לאמצעי סחיטה בוטה". "

9 48. מאמר זה של גורדון העלה את חמתו של פלאוט, שיומיים אחר כך פרסם, באתר
10 Opinionet.com, מאמר תגובה (הוא הפרסום הראשון ככינויו בפסק הדין קמא), ובו הוא מתאר
11 את דיעותיו של פינקלשטיין (כפי שהן נתפסות בעיניו שלו) כדיעות נתעבות, ואת 'הארץ' הוא תוקף
12 על כי נתן במה להשמיען.

13 49. בית המשפט קמא מצא בדברים שמשמיע פלאוט במאמרו משום הוצאת לשון הרע.
14 למסקנה זו הוא בא על שום שסבר, כי פלאוט כינה את פינקלשטיין ואת גורדון, משמע שניהם
15 יחדיו, כ'היהודים למען היטלר'. בכך נתפסה השופטת קמא לכלל טעות. המאמר לא כינה את
16 גורדון כ'יהודי למען היטלר', כי אם את פינקלשטיין. הוא כינה כן. דברים אלה עולים
17 בבירור מתוך המאמר, שכותרתו נושאת את הכותרת 'הארץ מקדם את 'היהודים למען היטלר',
18 ומתוך הפתיח למאמר, המתאר את המושג 'היהודים למען היטלר'. המונחים הללו, 'היהודים
19 למען היטלר', לא נזכרו עוד במאמר, כי אם בכותרתו ובפתיח שבו. על כן אביא רק אותם:

Haaretz Promotes the "Jews for Hitler"

21 For some time the Jewish world has been all a-buzz over a
22 ludicrous character named Norman Finkelstein. We have been
23 referring to him as the head of "Jews for Hitler". Finkelstein is
24 the world's leading Jewish Holocaust Denier. He has close ties

בתי המשפט

עא 001184/06

בבית המשפט המחוזי בנצרת

עא 001196/06

תאריך: 27/02/2008

בפני: כב' הנשיא מנחם בן דוד – אב"ד

כב' השופטת נחמה מוניץ

כב' השופט אברהם אברהם

1 with people like Edward Said and Noam Chomsky and also
2 with Israel's "New Historians". Finkelstein has become the
3 darling of Jew-bashing media around the world. In Britain he
4 has been celebrated by the Guardian, a viciously anti-Jewish
5 newspaper, setting off a storm there, and has also been
6 interviewed on the BBC. At the end of this incitement, I attach
7 an earlier posting we sent out about the gentleman. (Following
8 that posting I became the recipient of responses from assorted
9 neo-Nazi crackpots and similar people for my calling
10 Finkelstein bad names.)

11 The Israeli Left being what it is, it should have been clear that
12 it was only a matter of time before the "Jews for Arafat"
13 teamed up in support of the "Jews for Hitler". The "Jews for
14 Arafat" are of course led by Haaretz, the daily infommercial for
15 Israel's anti-Zionist Left.

16 On Friday Feb 23, 01 Haaretz ran a long "book review" of
17 Norman Finkelstein's "book", "The Holocaust Industry", his
18 diatribe against Jews for trying to extort gentiles into paying
19 them money in compensation for the Holocaust, the same
20 Holocaust Finkelstein insists has been "grossly exaggerated"
21 in terms of the number killed, echoing the neo-Nazi crackpots.
22 The review of the book, stopping just short of raving but
23 generally extremely positive, was written by one Neve Gordon,
24 who is a "New Historian" anti-Zionist at the political science
25 department at Ben-Gurion University.

בתי המשפט

עא 001184/06

בבית המשפט המחוזי בנצרת

עא 001196/06

תאריך: 27/02/2008

בפני: כב' הנשיא מנחם בן דוד – אב"ד

כב' השופטת נחמה מוניץ

כב' השופט אברהם אברהם

50. אזכיר שוב, ביקורתו של בית המשפט קמא על דברי פלאוט נבעה מן המסקנה, לפיה
 פלאוט כינה את גורדון 'יהודי למען היטלר'. אלא שכבר בפתיח למאמר מסתבר, כי הדברים
 מכוונים לפינקלשטיין, כמי שעומד בראש 'היהודים למען היטלר' (We have been referring to
 ". (him as the head of "Jews for Hitler"), והנה עיתון 'הארץ' מקדם אותו (כ'יהודי למען
 היטלר') ואת ספרו, על ידי שהביא ביקורת אודות הספר על גבי העיתון. ולאחר שבפתיח למאמר
 אומר פלאוט את שהוא אומר אודות פינקלשטיין, הוא מעלה את הטענה, כי היה זה רק עניין של
 זמן עד ש'היהודים למען ערפאת' יחברו ל'יהודים למען היטלר', ללמדך על ההבדל, העולה בבירור
 מן הכתוב, בין 'יהודים למען היטלר' (בראשם עומד פינקלשטיין, לשיטת המחבר) לבין מי שחברו
 אליהם, משמע 'יהודים למען ערפאת' (ובהם הוא מזהה את גורדון).

51. מסקנתה של השופטת קמא, שסברה כי פלאוט ייחס לגורדון השתייכות ל'יהודים למען
 היטלר', שגויה, איפוא, כך עולה מעיון במאמר. חשוב כי אדגיש שוב, שהשופטת קמא מצאה את
 הוצאת לשון הרע רק על שום השייך של גורדון לקטגוריה זו של 'היהודים למען היטלר', ולא על
 שום תוכנו של המאמר, שטען כי גורדון אוהד את פינקלשטיין, ולא על שום שגורדון קָבַר
 לפינקלשטיין, מכחיש השואה. ראו נא, דרך משל, את דבריה בעמוד 15 לפסק הדין, שם קובעת
 השופטת קמא כי פלאוט תיאר את גורדון כ'יהודי למען היטלר': 'לפיכך, טענתו של
 הנתבע שפינקלשטיין הוא אכן מכחיש שואה וכי התובע הינו
 מעריצו של אותו מכחיש שואה, ומאמץ את רעיונותיו, הוא טיעון
 שלא הוכח, ואינו יכול לשמש הגנה מפני תיאורו של התובע ע"י
 הנתבע כ'יהודי למען היטלר'. (ההדגשה שלי – א.א.).

52. מסקנתי, לפיה כוונת המאמר במילים 'היהודים למען היטלר' היא לפינקלשטיין, ובהכרח
 לא לגורדון, מסקנה הנלמדת מן הכתוב, מקבלת חיזוק מעובדה נוספת. מסתבר, כי באותם ימים
 ממש (בעיצומה של האינתיפאדה) התייצבו גורדון ואנשי שמאל אחרים במוקאטעה שברמאללה,
 שם שהה יאסר ערפאת, על מנת להגן עליו בגופם מפני פגיעה שעשוי צה"ל לפגוע בו. ניתן מכאן
 לראות את הקישור, שלטעמי מובן מאליו מתוך דברים שמשמיע פלאוט במאמרו אודות השמאל

בתי המשפט

עא 001184/06

בבית המשפט המחוזי בנצרת

עא 001196/06

תאריך: 27/02/2008

בפני: כב' הנשיא מנחם בן דוד – אב"ד

כב' השופטת נחמה מוניץ

כב' השופט אברהם אברהם

1 הישראלי, כי גורדון הוא מן 'היהודים למען ערפאת', ויהודים אלה חברו ל'יהודים למען היטלר',
2 שבראשם עומד פינקלשטיין.

3 53. יכול היה בית המשפט קמא לומר, כי ההגדרה של גורדון כ'יהודי למען ערפאת' היא
4 בבחינת לשון הרע. הוא לא עשה כן. הוא יכול היה לומר, כי חברת 'היהודים למען ערפאת', ובהם
5 גורדון, ל'יהודים למען היטלר', דוגמת פינקלשטיין, היא בבחינת לשון הרע, וגם את זאת הוא לא
6 עשה, כי אם קבע את לשון הרע בשל כך שסבר, בטעות, כי פלאוט התייחס לגורדון כ'יהודי למען
7 היטלר'. ערעור על דרך זו בה הלך בית המשפט קמא לא בא מצדו של גורדון. על כן אין לראות את
8 פלאוט כמי שהוציא את דיבתו של גורדון רעה ב'פרסום הראשון'.

9 54. ואף שלמסקנה זו הגעתי, אניח עתה, לטובת הדיון, כי פלאוט כינה את גורדון 'יהודי למען
10 היטלר'. אילו נכונה היתה הנחה זו, כי אז הייתי אומר על פלאוט, כי הוציא את דיבתו של גורדון
11 רעה, על ידי שכינהו יהודי למען היטלר, משום דברים שהשמעתי למעלה אודות השימוש במונחים
12 מן השואה כלפי יהודי. ואף על פי כן, מאותם טעמים עליהם עמדתי למעלה אודות ה'פרסום
13 השני', עומדת לפלאוט הגנת תום הלב הקבועה בחוק גם ב'פרסום הראשון'. מסקנה זו מתחייבת
14 מנסיבות העניין. היא מתבקשת מכך, שהמאמר של פלאוט בא כתגובה על הפרסום של גורדון
15 אודות השואה וניצולה לרעה בידי יהודים. היא באה על רקע פועלו של גורדון בספירה הציבורית,
16 וחיבוריו הרבים אותם הוא מפיץ ברחבי הרשת העולמית. דבריו של פלאוט, אף שהם קשים, ודאי
17 כאשר הם מושמעים כלפי יהודי, אינם כי אם בבחינת הבעת דיעה לגיטימית, ולכן חוסים תחת
18 הגנת סעיף 15(4) לחוק. חשובה לעניין זה העובדה, כי את השימוש בשמו של היטלר במאמרו עשה
19 פלאוט כתגובה למאמר של גורדון שעסק בשואה, והטיח האשמות קשות כלפי יהודים וישראל
20 דווקא בקשר עם השואה, כשהוא מאשימם בניצולה לרעה, לשם השגת מטרות פוליטיות ולסחיטת
21 כספים, כך טוען פינקלשטיין בספרו, ובכך תומך גורדון הן במאמרו ב'הארץ', והן במאמר שפרסם
22 במקום אחר (באתר האינטרנט של פינקלשטיין). מי שתוקף, קבל עם, את היהודים כמי שעושים
23 שימוש לרעה בשואה, יכול שיצפה לכך, כי יש ששיבו לו באותה מטבע, מטבע קשה, הלקוחה אף
24 היא מעולם המושגים של השואה. מכל מקום, דבריו של פלאוט בפרסום הנ"ל הם פרסום מותר,
25 באשר הם בבחינת הבעת דיעה, תגובת נגד לדיעה שהשמיע גורדון יומיים קודם לכן על השואה ועל
26 ניצולה בידי יהודים. זהו השיח, הוא קשה, החל בו גורדון, והמשיך בו - כתגובת נגד - פלאוט.

בתי המשפט

עא 001184/06

בבית המשפט המחוזי בנצרת

עא 001196/06

תאריך: 27/02/2008

בפני: כב' הנשיא מנחם בן דוד – אב"ד

כב' השופטת נחמה מוניץ

כב' השופט אברהם אברהם

1 לפלאוט עומדת, על כן, הגנתו של סעיף 15(4) לחוק, באשר הפרסום היה בבחינת הבעת דעה על
2 התנהגותו של גורדון בקשר לעניין ציבורי, הבא בגדריו של מתחם הסבירות הקבוע בהגנת תום
3 הלב.

4 'הפרסום הרביעי' - המעטה בהישגים אקדמיים
5 55. 'הפרסום הרביעי', כפי שכונה בפסק הדין קמא, הוא מאמר, שפורסם בסתיו 2001 באתר
6 בשם 'Middle East Quarterly', ושם מחברו - Solomon Socrates. במאמרו מזכיר סולומון
7 סוקרטס הנ"ל את גורדון. זה האחרון סבר, כי איזכורו נעשה תוך זלזול בעשייה האקדמית שלו.
8 הוא העלה השדה, כי פלאוט הוא שכתב את המאמר, ועשה שימוש בזהות בדויה בכתיבת המאמר.
9 פלאוט התכחש, בתורו, לכך שכתב את המאמר.

10 56. השופטת קמא סברה, כי אין זה חשוב כלל מיהו שכתב את המאמר. וכלשונה:
11 '... אינני מוצאת לנכון להתייחס לשאלה השולית ע"י מי צובר
12 אותו מאמר ונתמקד בעיקר'. אינני רואה כיצד במשפט הסובב סביב הוצאת דיבה
13 שהוציא, לפי הטענה, פלאוט על גורדון, השאלה מיהו שכתב את המאמר הפוגע היא שאלה שולית.
14 זו היא השאלה, העומדת בלבו של הסכסוך, והיא לא הוכרעה, ולא בכדי לא הוכרעה, באשר לא
15 הובא כל תימוכין בראיות לשם הוכחת הטענה, כי פלאוט הוא שכתב את המאמר.

16 57. השופטת קמא סברה, כי אין זה חשוב מיהו שכתב את המאמר, בין היתר על שום
17 שדברים המופיעים במאמר מופיעים, לדבריה, במאמרים רבים שפרסם פלאוט עצמו. את תוכנו
18 של הפרסום הרביעי גופו אינני נכון לבחון, על מנת להיווכח אם אכן נאמרו בו דברי בלע על גורדון,
19 כטענתו, באשר לא פלאוט הוא שכתב את המאמר. עם זאת, מתוך דברים שציינה השופטת קמא
20 (סעיף 46 לפסק הדין) הנני נכון להניח, לטובת הדיון, כי התכוונה לפרסומים שהובאו במשפט, פרי
21 עטו של פלאוט, ואשר מכילים התייחסות להישגיו האקדמיים של גורדון, וכוונתי לפרסומים
22 הראשון והשני. בכך יעסוק הפרק הבא. מכל מקום, ככל שצריכים הדברים לפרסום הרביעי, אינני
23 רואה בו משום הוצאת דיבה שהוציא פלאוט על גורדון, באשר לא הוא שחיבר אותו, כאמור.

בתי המשפט

עא 001184/06

בבית המשפט המחוזי בנצרת

עא 001196/06

תאריך: 27/02/2008

בפני: כב' הנשיא מנחם בן דוד – אב"ד

כב' השופטת נחמה מוניץ

כב' השופט אברהם אברהם

1 'הפרסומים הראשון והשני' - המעטה בהישגים אקדמיים
 2 .58 'הפרסום הראשון' כלל, נוסף לדברים שהובאו למעלה מתוך המאמר, גם דברים שכוונו
 3 לגורדון ולהישגיו האקדמיים, לאמור:

4 Neve Gordon claims to teach "political science and
 5 government", and has a PhD from Notre Dame University. His
 6 academic publication record (available under faculty at
 7 www.bgu.ac.il/politics) consists largely of articles in Marxist
 8 journals, in the "Journal of Palestine Studies" (a PLO front
 9 group), and in "Z" Magazine, an American Far-Left pop
 10 magazine as "academic" as Rolling Stone Magazine and far
 11 more extreme than Tikkun...

12 וב'פרסום השני' כותב פלאוט על גורדון:

13 Gordon is a fanatic anti-Semite from the monochromatic (Red)
 14 Department of Politics at Ben Gurion University, whose entire
 15 "academic" record consists of writing for the Marxist Z
 16 Magazine in the US and similar rags, who led the Physicians
 17 for Human Rights even though he is not a physician, and who
 18 has devoted his crayon to turning out Op-Eds celebrating
 19 Norman Finkelstein, the world's leading Jewish Holocaust
 20 Denier (now at De Paul University in Chicago).

21 .59 השופטת קמא קבעה, כי פלאוט המעיט, בדברים דוגמת אלה המובאים כאן, בהישגיו
 22 האקדמיים של גורדון, המעטה המגיעה כדי הוצאת דיבה. למסקנה זו אינני מסכים. אכן, דברים
 23 שאומר פלאוט על גורדון מבקשים להמעיט מערכו בעיני הזולת כאיש אקדמיה. אלא שעל כל אחד
 24 משני המאמרים יש להסתכל בהסתכלות כוללת, והתבוננות שכזו מביאתנו לידי כך, שפלאוט

בתי המשפט

עא 001184/06

בבית המשפט המחוזי בנצרת

עא 001196/06

תאריך: 27/02/2008

בפני: כב' הנשיא מנחם בן דוד – אב"ד

כב' השופטת נחמה מוניץ

כב' השופט אברהם אברהם

1 מבקש לתקוף את גורדון לא על מיעוט הישגיו האקדמיים, כי אם על דיעותיו ועל פעילותו
2 הפוליטית, ובכלל זה על תמיכתו בפינקלשטיין. מכל מקום, את הדברים הללו של פלאוט על גורדון
3 יש לראות כנדבך נוסף במחלוקת המוחצנת שבין השניים, המבקשים להביע דיעות, מן הקיצוניות
4 שיש בשיח הציבורי-פוליטי בארץ, כשהאחד סבור, כי ישראל היא מדינה פשיסטית וראשיה הם
5 פושעי מלחמה, והאחר סבור, מנגד, כי מי שתומך ביאסר ערפאת חבר לתומכיו של היטלר
6 ('הפרסום הראשון'), וכל הידברות עם הפלסטינים היא בבחינת פשע נתעב ('הפרסום השני'). דעות
7 אלה אינן שגרתיות בשיח הציבורי, אך יש לאפשר את הבעתן, למען חופש הביטוי, והריהו מנשמת
8 אפה של הדמוקרטיה. לא ההמעטה מהישגיו של גורדון עמדה במרכזם של שני המאמרים, ולא
9 בכך עשוי להתמקד הקורא, כי אם בהתקפה אודות דיעותיו ופעילותו של גורדון. ואפילו יש בדבריו
10 של פלאוט משום זלזול בהישגיו של גורדון, יש לאפשר את הדברים, שנועדו להדגיש את עמדותיו
11 של פלאוט כנגד דעתו החולקת של גורדון, ובידי גורדון, המצוי במדיה זו ומרבה לפרסם בה, יש
12 כדי לגונן על שמו הטוב, ועל הישגיו האקדמיים. בידי גורדון הכלים, המיומנות והיכולת להתמודד
13 עם ההמעטה ביכולותיו האקדמיות, פשוט על ידי פרסום נגדי, אם זה הוא אמנם העניין החורה לו
14 מכל הדברים שהשמיע כלפיו פלאוט (ראו שוב דברים שהובאו מפי השופט ברק בעניין **אבנרי**, ע'
15 863).

16 'הפרסום השלישי' - 'מכתבי התנחומים'
17 60. בחודש ספטמבר 2002 נהרג מוחמד דייף, שכתב התביעה הוגדר כ'פעיל מיליטנטי
18 פלסטיני', ש'נרצח' בידי ישראל על שום ש'נחשד' על ידה כי היה אחראי לביצוע פיגועים באזרחיה.
19 סמוך לאחר מכן נשלחו לגורדון מספר הודעות באמצעות הדואר האלקטרוני ('דואר' מ'מכאן
20 ואילך), המנחמים אותו, כביכול, על אבדו, במות מוחמד דייף עליו. ההודעות נוסחו בלשון זהה,
21 וזו היא:

22 I would like to extend to you my deepest condolences for your
23 loss. I know that Mohammed Def represented everything you
24 believed in and everything you supported. I know you must
25 feel empty and alone, now that the one person most clearly
26 embodying your ideas is gone from us. You are not alone in

בתי המשפט

עא 001184/06

בבית המשפט המחוזי בנצרת

עא 001196/06

תאריך: 27/02/2008

בפני: כב' הנשיא מנחם בן דוד – אב"ד

כב' השופטת נחמה מוניץ

כב' השופט אברהם אברהם

1 your grief. We hope you will somehow find a way to get over
2 this horrific tragedy and blow to your agenda.

3 61. 'מכתבי תנחומים' אלה נשלחו לגורדון שלא על ידי פלאוט, כך קבעה השופטת קמא, כי
4 אם על ידי חמישה אנשים אחרים. בית המשפט קמא גם קיבל את טענתו של פלאוט, לפיה לא הוא
5 שפיבר את נוסח ההודעה. עם זאת תפס בית המשפט קמא את פלאוט בהודאתו, לפיה הוא
6 העביר הלאה (forward, בלשון הרווחת במשלוחי בדואל) את ההודעה לאחרים, עד כי נוסח זה של
7 'מכתב התנחומים' הגיע לאתר 'כהנא חי' שברשת, ומשם נטלוהו אותם חמישה, ששלחו לגורדון
8 את ההודעות, שבגינן הוא תבע את פלאוט כמוציא את דיבתו רעה. בית המשפט קמא סבר, כי
9 בפעילותו זו של פלאוט, שגרמה לאחרים לשלוח מכתבים לגורדון, יש משום 'פרסום' כמשמעו
10 בחוק, ואם יימצא, כי תוכנו של הפרסום מהווה לשון הרע, כי אז יש להטיל על פלאוט אחריות
11 להוצאת הדיבה, גם אם הפרסום לא בא ממנו באורח ישיר.

12 62. הנני מסכים, כי אם יימצא, שתוכן של ההודעות הללו עשוי להוות לשון הרע, כי אז יש
13 להטיל על פלאוט את האחריות על הוצאת הדיבה, אך לא מן הטעמים שהטעימה השופטת קמא.
14 סעיף קטן 2(ב)(1) לחוק איסור לשון הרע קובע:

15 **(ב) רואים כפרסום לשון הרע...**

16 **(1) אם היתה מיועדת לאדם זולת הנפגע והגיעה לאותו**

17 **אדם או לאדם אחר זולת הנפגע;**

18 'פרסום', כמשמעו בחוק זה, הוא העברתה של ידיעה (משפילה, מבזה וכיו"ב) לאדם אחר
19 זולת הנפגע. העברת הודעת דואל לאדם אחר זולת הנפגע נכנסת לגדרו של פרסום, לפי ההגדרה
20 שהבאנו זה עתה מן החוק. על כן יש לראות את העברת ההודעה על ידי פלאוט לאחרים זולת
21 גורדון, והרי בה הודה פלאוט, משום 'פרסום' לפי החוק. יוצא איפוא, לא חמש ההודעות שנשלחו
22 לגורדון בידי אנשים אחרים זולת פלאוט הן שמהוות את 'הפרסום', העשוי לחייב את פלאוט
23 בהוצאת דיבתו של גורדון רעה, כי אם העברתה בדואל של ההודעה בנוסח האמור על ידי פלאוט
24 לאחרים זולת גורדון, היא המהווה 'פרסום', כמשמעו בחוק.

בתי המשפט

עא 001184/06

בית המשפט המחוזי בנצרת

עא 001196/06

תאריך: 27/02/2008

בפני: כב' הנשיא מנחם בן דוד – אב"ד

כב' השופטת נחמה מוניץ

כב' השופט אברהם אברהם

63. חשוב להבחין, כי עילת תביעתו של גורדון נתבססה על הוצאת לשון הרע בלבד, ולא, דרך משל, על הטרדתו במכתבים, הטרדה שיתכן שתרים לה פלאוט בהפיצו את 'מכתב תנחומים'. על כן אין לי לדון בשאלה זו של הטרדה אפשרית שהוטרד גורדון מן המכתבים, או בשאלת קיומה של עילה אחרת, שלא בא זכרה בתביעתו.
64. מכאן לגופו של פרסום: האם הפרסום המדובר מהווה לשון הרע? השופטת קמא ראתה בו מכתב סרקסטי, שנוסח בלשון עוקצנית וקשה, ונובע ממנו, כי גורדון מאמין באותן אמונות בהן אחז מוחמד דייף, והשוואה זו בין השניים היא בבחינת הוצאת דיבה, באשר היא מזהה אותו עם דייף או עם תנועת החמאס, הדוגלת במאבק מזוין במדינת ישראל.
65. בלשונה הסרקסטית של ההודעה, והיא אמנם מתאפיינת בסרקאזם ובעוקצנות, הן לפי תוכנה והן לפי לשונה, אינני רואה הוצאת דיבה. הבעת דיעה עשויה ללבוש גם צורה שכזו, ולהיות בכל זאת לגיטימית, כזו המותרת בדין. השאלה החשובה באמת היא, האם תוכנה של הידיעה עשוי להוות לשון הרע. ואמנם, דרך כלל, זיהויו של ישראלי-יהודי עם תנועת החמאס עשוי להוות לשון הרע, באשר הוא עשוי להשפילו 'בעיני הבריות או לעשותו מטרה לשנאה, לבוז או ללעג מצדם' (ס' 1(1) לחוק). עם זאת סברתי, כי גם חלק זה של התביעה לא נתבסס דיו. ראשית, השופטת קמא הניחה מספר הנחות עובדתיות שלא הוכחו לפנייה, כגון ההנחה, כי דייף הוא ממנהיגי החמאס. היא גם הניחה, כי אנו יודעים את דיעותיו/אמונותיו של דייף הנ"ל. היא הניחה עוד, כי האיש ביצע פיגועים בישראלים. מכאן היא באה לכלל מסקנה, כי אם פלאוט משווה את גורדון לדייף, כי אז הוא מזהה אותו עם תנועת החמאס ועם מי שדוגל במאבק מזוין נגד ישראל. אלא שהנחות אלו לא הוכחו, וממילא איננו יכולים לומר, כי זיהויו של גורדון עם דייף עשוי לבזותו וגוי. אזכיר, כי השופטת קמא לא נכונה היתה לקבל את קיומן של עובדות שטען להן פלאוט, כגון היותו של דיוויד אירווינג מכחיש שואה, אף שהדבר הוא עתה מן המפורסמות שאינן צריכות הוכחה (משום כך לא נתנה השופטת קמא לפלאוט ליהנות מהגנה אפשרית שנותן לו החוק), בעוד שלגבי דייף היא נכונה היתה להניח, כי הוא היה איש חמאס, מה היו דיעותיו, מה היו מעשיו, וכו', חרף העובדה שהדברים הללו אף לא נטענו בכתב התביעה (ראו ציטוט בפסקה הבאה).

בתי המשפט

עא 001184/06

בבית המשפט המחוזי בנצרת

עא 001196/06

תאריך: 27/02/2008

בפני: כב' הנשיא מנחם בן דוד – אב"ד

כב' השופטת נחמה מוניץ

כב' השופט אברהם אברהם

1 יתר על כן, וזהו החשוב: אינני משוכנע כלל ועיקר, כי בעיניו של גורדון עצמו - הזיהוי עם
2 דייף הוא שפגע בו. נראה הדבר, כי ההטרדה מן המכתבים היא שהביאה אותו לכלול אותם
3 בתביעתו, ככאלה המוציאים את דיבתו רעה. מסקנה זו נלמדת כבר מתוך עיון בכתב התביעה
4 עצמו (ס' 5), המדבר על הסתת הציבור להטריד את גורדון במכתבים. במוחמד דיף הוא איננו
5 מטיל כל דופי, באותו סעיף 5 לתביעה:

6 "... [פלאוט] קרא לציבור הרחב להטריד את התובע באמצעות האינטרנט, כמו
7 משלוח דברי תנחומים לתובע בגין רציחתו של פעיל מילטנטי פלסטיני (מוחמד
8 דיף), לפי הגירסה הישראלית הרשמית, ושישראל חשדה כי הוא אחראי
9 לביצוע פעולות ופיגועים נגדה ונגד אזרחיה."

10 67. דייף הנ"ל איננו, איפוא, מחבל נתעב איש חמאס, כי אם 'פעיל מילטנטי פלסטיני'. הוא
11 לא ביצע פיגועים בישראל, כי אם 'נחשד' כאחראי לביצוע פיגועים. ואיש זה, דייף, 'נרצח' בידי
12 צה"ל, בשל אותם 'חשדות' נגדו. דברים אלה, בין משום המינוח בו נוקט כתב התביעה, ובין לפי
13 תוכנם של דברים, מעיד על דעתו של גורדון על דייף. היכן, איפוא, הדיבה, בזיהויו של גורדון עם
14 דייף? ואם באהדה לפלסטינים עסקינן, הרי שאת אהדתו של גורדון לפלסטינים לא הסתיר גורדון
15 מעולם, ובכך ודאי אין משום לשון הרע.

16 68. על כל הדברים הללו אוסיף, כי אפילו אני, לשם הדיון, כי דבר התנחומים הסרקסטי בו
17 עסקינן הוא בבחינת לשון הרע, הרי שמן הטעמים שהטעמתי למעלה עומדת לפלאוט הגנת תום
18 הלב בפרסום, באשר אינני רואה את הדברים הללו שב'מכתבי התנחומים' כמי שחרגו מגדר
19 הסביר בשיח הציבורי, כשהם נשמעים כלפי אדם פעיל כגורדון, שהרבה להשמיע את דבריו שלו
20 בכל מקום, בבהירות ובחריפות העולה עשרת מונים מזו שנקט בה המכתב הנ"ל (כגון השמעת
21 טענות לפשעי מלחמה שעושה לשיטתו ישראל, כשהוא מגדיר אותה מדינה פשיסטית, מפעילה
22 טרור-מדינתית, ראשיה הם פושעי מלחמה, ועוד כיו"ב). מי שכך פועל בזירה הציבורית צריך שיהא
23 נכון לקבל ביקורת שכזו, גם אם לשונה סרקסטית.

24

בתי המשפט

עא 001184/06

בבית המשפט המחוזי בנצרת

עא 001196/06

תאריך: 27/02/2008

בפני: כב' הנשיא מנחם בן דוד – אב"ד

כב' השופטת נחמה מוניץ

כב' השופט אברהם אברהם

סיכום

1

2

3 69. בעלי הדין שלפנינו אוחזים בדיעות, מן הקיצוניות שבנמצא בקשת הדיעות הפוליטית
4 בארץ. כל אחד מן השניים עושה שימוש במטבעות לשון קשים בהבעת דעתו. באיזון שיש לעשות
5 בין שתי זכויות היסוד המתנגשות, חופש הביטוי, מחד, והזכות לשם טוב, מאידך, והריהן שתיהן
6 בעלות מעמד חוקתי, גובר חופש הביטוי, משום הנסיבות עליהן עמדתי למעלה בהרחבה. את
7 הבעיה הנני תולה בסגנונם של הכותבים, ולא בתוכן דבריהם, שהרי הם זכאים להשמיע את
8 דיעותיהם, תהינה קיצוניות ככל שתהיינה. הסגנון ששימש את השניים בכתיבתם, ובענייננו עמד
9 לדיון סגנון התבטאויותיו של פלאוט, אף שהוא קשה, לא חרג, לפי נסיבות העניין, מגבולות הסביר
10 בויכוח הציבורי הנוקב בו נטלו השניים חלק.

11 70. משום כל הטעמים הללו סברתי, כי יש לקבל את ערעורו של פלאוט, ולדחות את ערעורו
12 של גורדון.

13

14 **אברהם אברהם, שופט**

15

16

17

הנשיא מנחם בן דוד

18

19 קראתי את חוות דעתו המפורטת של חברי, השופט אברהם. שותף אני להסבריו ולניתוחו מאיר
20 העיניים את יסודותיה של העוולה בה אנו עוסקים ואת מרכיביה של הגנת תום הלב, השמורה
21 לעיתים למפרסם פרסום עוולתי, אלא שאין אני יכול לצרף דעתי לכל מסקנותיו, כפי שאסביר
22 להלן.

23 אשר לפרסום הראשון. שותף אני לקביעתו של השופט אברהם כי נפלה כאן שגגה מלפני בית
24 משפט קמא שעה שהסיק מתוך המאמר שפרסם פלאוט, כי הוא הגדיר את גורדון כמי שנמנה על
25 חבורת "היהודים למען היטלר". דבריו של פלאוט אכן כוונו כלפי פינקלשטיין הנמנה על מכחישי

בתי המשפט

עא 001184/06

בבית המשפט המחוזי בנצרת

עא 001196/06

תאריך: 27/02/2008

בפני: כב' הנשיא מנחם בן דוד – אב"ד

כב' השופטת נחמה מוניץ

כב' השופט אברהם אברהם

1 השואה. לעומת זאת אינני תמים דעים עם הקביעה המופיעה בסעיף 54 לחוות דעתו אשר ממילא
2 עוסקת בשאלה שהפכה להיות תיאורטית, דהיינו מה היה הדין אילו היינו מאמצים את הקביעה
3 ולפיה, על פי דעתו של פלאוט, גורדון נימנה על אותה חבורה. הדברים שאומר שעה שאעסוק
4 בפרסום השני, משקפים את עמדתי גם בסוגיה זו.

5

6 אשר לפרסום השלישי, "מכתב התנחומים", זה המתאר בצורה צינית את "אבלו" של גורדון על
7 הריגתו של המחבל מוחמד דיף בידי צה"ל. שותף אני לקביעה כי בנסיבות הענין אין לראות בכך
8 פרסום לשון הרע וגם אם כן, עדיין נהנה המעשה מהגנת תום הלב בפרסום. כדי לסבר האוזן אומר
9 כי ניתן לשוות המעשה לדבר קריקטורה אשר מעצם טיבה וטבעה ומתוך שנועדה להעביר מסר חד
10 וברור בשרטוט בן כמה קווים, מצטיינת בהקצנת הדברים ולעתים בהבאתם לידי גרוטסקה. שעה
11 שיש בה גרעין כלשהו של אמת, לא ניתן לראות בה הבעת לשון הרע בשל העובדה שהצייר הפריז
12 בתיאור התכונות השליליות, פיזיות או אינטלקטואליות, שהוא מייחס לנשוא הקריקטורה. וודאי
13 שהדברים נכונים לגבי אדם אשר מרצונו נכנס לקלחת הפוליטית ואף לא טמן ידו ולשונו בצלחת
14 בעת הטחת ביקורת חריפה ולעתים שלוחת רסן כלפי בני הפלוגתא שלו. אין כל ספק כי גורדון,
15 על פי דעותיו ועמדותיו, התנגד להריגתו של דיף ומן הסתם גם זעם על כך. התיאור ולפיו כאילו
16 התאבל על מותו של דיף, אינו יכול להיחשב איפוא כפרסום אשר חורג מחסותה של ההגנה
17 הקבועה בסעיף 15 (א) לחוק. מצטרף אני איפוא לקביעותיו ומסקנותיו של חברי לענין פרסום זה.

18

19 אשר לפרסום הרביעי, בענין דעתו של פלאוט על הישגיו האקדמיים של גורדון ואיכות פרסומיו,
20 גם כאן אני מצרף דעתי לעמדת חברי על כל חלקיה והיבטיה.

21

22 מאידך חולק אני על מסקנתו בקשר לפרסום השני ומכאן גם לאמור בפסקה 54 לחוות דעתו כפי
23 שכבר ציינתי לעיל.

24 על פי הפרסום השני מושווה גורדון לאנשי היודנראט וכמי שמשתייך אליהם.

25 לית מאן דפליג, וגם חברי מסכים לכך, כי פרסום זה מהווה לשון הרע. השאלה הינה אם הפרסום

26 כאן מוגן על ידי הגנת תום הלב. חברי פירט בהרחבה את כל מרכיבי ההגנה ודרישותיה תוך

בתי המשפט

עא 001184/06

בבית המשפט המחוזי בנצרת

עא 001196/06

תאריך: 27/02/2008

בפני: כב' הנשיא מנחם בן דוד – אב"ד

כב' השופטת נחמה מוניץ

כב' השופט אברהם אברהם

1 הצבעה על הכללים הנכונים ועל ניתוח יסודותיה השונים בדין ובפסיקה. בכל הכבוד אני מוכן
2 להצטרף לניתוח זה אלא שאני חולק כאן על אופן יישום הכללים הללו על עניננו.
3 סעיף 15 (4) לחוק שהוא הרלבנטי לתובענה הנוכחית, קובע את מסגרת התנאים שבהתקיימם
4 עשוי להנות מהגנה מפרסם לשון הרע במקרה מעין זה הנדון כאן. אני מוכן להסכים כי בפרסום
5 הנדון מדובר בהבעת דעה על התנהגותו של גורדון, עמדותיו ודעותיו בשיח הציבורי, אלא שלדידי
6 לא מתקיים כאן היסוד האחרון הטבוע בהוראת חוק זה, הקובע כי הפרסום המוגן חייב להתייחס
7 לדעותיו של הנפגע ב"מידה שהם נתגלו באותה התנהגות". הפרסום שמבקשים לגונן עליו, חייב
8 להישען על גרעין עובדתי נכון בהתנהגותו של הנפגע אשר "יצדיק" את הבעת הדעה הזו אודותיו,
9 (ראו בענין למשל בספרו של שנהר "דיני לשון הרע" בפסקה 21.4). אני מתקשה לראות כיצד ניתן
10 לומר שהתנהגותו, דעותיו ו/או פרסומיו של גורדון, יכולים להצביע על "השתייכותו" או הזדהותו
11 עם היודנראט.

12
13 נראה שאין צורך להציג את תופעת היודנראט ודי אם נפנה לתיאורו של פלאוט עצמו במאמר
14 הרלבנטי. פלאוט מציג את השמאל הישראלי ובתוכו במפורש את גורדון, כמי ששם לנגד עיניו
15 כמודל לחיקוי את היודנראט. על פי פלאוט עצמו, אנשי היודנראט שעמדו בראש קהילות יהודיות,
16 קראו לצאן מרעיתם לקיים "שיחות" עם הנאצים, כאשר במקרים רבים משמעות ותכלית שיחות
17 אלו היתה, הכיצד יוכלו אנשי היודנראט לסייע לנאצים ל"הרדים" את היהודים ולקנות שקט על
18 מנת שלא תופרע מלאכת גירושם והעברתם לאושוויץ ודומיו, לשם השמדתם. בתמורה ציפו אנשי
19 היודנראט להציל את עורם שלהם. מאחר ששמו לנגד עיניהם את היודנראט כמודל לחיקוי, כך
20 פלאוט, נחושים אנשי השמאל בדעתם לאכוף על ממשלת ישראל לנהל שיחות עם אנשי אש"ף
21 כאשר אנשיו של האחרון מבצעים פעולות טרור אכזריות כנגד תושבי ישראל.

22
23 נראה, והדברים נהירים מן הסתם לאדם אינטליגנטי כמו פלאוט, התוקף את מכחישי השואה, כי
24 אין בסיס להשוואה מעין זו. לתופעת הנאציזם אין אח ורע בתולדות האנושות מאז נברא אדם
25 בצלם. הנאצים הונעו על ידי תורת גזע מטורפת שבעטיה הם שאפו לחיסולם הפיזי של בני העם
26 היהודי ולמחותם מעל פני הארץ, אך ורק בשל היותם יהודים. הם פיתחו תורת גזע צרופה

בתי המשפט

עא 001184/06

בבית המשפט המחוזי בנצרת

עא 001196/06

תאריך: 27/02/2008

בפני: כב' הנשיא מנחם בן דוד – אב"ד

כב' השופטת נחמה מוניץ

כב' השופט אברהם אברהם

1 ובחסותה עסקו בהכחדתם של בני העם היהודי. שום בני קהילה אנושית אחרת לא עשו כדבר הזה
2 ולא נהגו כך עם בני עם אחר משך כל ימי ההיסטוריה האנושית.

3

4 לא ניתן להשוות ולדמות יהודי דוגמת גורדון, הנמנה על השמאל הקיצוני הישראלי, אשר תוקף
5 וגם באופן חריף, מעשים ממעשיה של ישראל בשטחים או כלפי ערבים בכלל, אך אינו כופר
6 בזכותה של מדינת ישראל להתקיים, ליהודי אשר הצטרף ליודנראט וסייע בידי הנאצים להשמיד
7 ולהכחיד את בני עמו. כאן יש לציין כי גורדון התנדב בעת שירותו הצבאי בצה"ל לשורות
8 הצנחנים, נפצע קשה במהלך קרב עם מחבלים בצפון הארץ, ואף מוכר כנכה צה"ל שנכותו 42%,
9 (ראה בענין זה את תצהיר עדותו והמסמכים שצורפו אליו). גם לא שמענו שגורדון ביקש להפיק
10 טובת הנאה אישית מעמדותיו בנושאים הפוליטיים, כמו שביקשו להשיג לעצמם אנשי היודנראט
11 משולחיהם. גם אם הלך גורדון אצל ערפאת למוקטעה, היה זה מתוך אמונה ואידיאולוגיה כי
12 ראוי להגיע להסדר מדיני עם הפלסטינים. אין לשכוח שהיו זמנים שראשי המדינה עצמם קיימו
13 קשרים ואף חתמו הסכמים עם אותו ערפאת. אמנם בעת שגורדון הלך אליו היה זה בניגוד
14 לקונצנזוס הציבורי בארץ ובניגוד לעמדת ממשלת ישראל, ולגיטימי היה למתנגדיו לבקר אותו
15 בחריפות ואף לגנותו על מעשיו ועמדותיו אלה, אך מכאן ועד שיוכו והשוואתו ולו על דרך
16 הפראפרזה, לאיש היודנראט רחוקה מאוד הדרך. כאן יש לזכור כי בתודעה הלאומית שלנו נחרת
17 שם של אנשי היודנראט לדראון עולם והם מהווים דוגמה צורבת לבוגדנות לאומית שפלה מדעת
18 שאין לה אח ורע. על חברי היודנראט ודומיהם נהוג לומר כי מכרו נפשם לשטן. לא נוכל לשכוח
19 כאן כי היה זה דר' ישראל קסטנר המנוח אשר נרצח כאן בארץ, לאחר שנחשד כמי ששיתף פעולה
20 וסייע בידי הנאצים על מנת להציל את נפשו הוא. לדעתי גם לא ניתן לומר על מעשהו של פלאוט
21 כמצוי בתחום הסביר, שעה שביקש להוקיע את דעותיו ומעשיו של גורדון על דרך שיוכו והשוואתו
22 לאנשי היודנראט, וכך הפרסום לא יכול להיכנס לדי אמותיה של ההגנה הקבועה בסעיף 16 (א)
23 לחוק, באשר לא נוכל לומר כי הפרסום לא חרג מתחום הסביר בנסיבות הענין ולפיכך מוחזק
24 כפרסום שנעשה בתום לב.

25

26 לדעתי הוא נכנס לתחום החזקה השלילית הקבועה בסעיף 16 (ב)(3) לחוק, באשר מעשה הפרסום
27 נתכוון כאן לפגוע במידה גדולה משהיתה סבירה, להגנת הערכים המוגנים על ידי סעיף 15 (4)

בתי המשפט

עא 001184/06

בבית המשפט המחוזי בנצרת

עא 001196/06

תאריך: 27/02/2008

בפני: כב' הנשיא מנחם בן דוד – אב"ד

כב' השופטת נחמה מוניץ

כב' השופט אברהם אברהם

1 לחוק ופלאוט לא השכיל להתגבר ולדחות חזקה זו. מותר היה להשתמש לצורך הטחת ביקורת
2 כלפי גורדון, על עמדותיו, במונחים חריפים ומתריסים, בשל ההשלכה שעשויה להיות למעשיו
3 ולדעותיו, על טובת מדינת ישראל, וזאת על פי עמדתו והערכתו של פלאוט, אך השוואת מעשיו
4 ודעותיו, לאלה של אנשי היודנראט, שפעלו באופן מודע ורציני לסייע בידי הנאצים, לא נועדה
5 לטעמי לקדם כל תכלית פולמוסית אמיתית וכל מטרתה היתה הכפשתו, ביזויו והשפלתו של
6 גורדון בעיני הבריות. במתח הקיים בין חופש הביטוי מחד וההגנה על שמו הטוב של האדם וכבודו
7 מאידך, נראה לי שהפרסום הנדון כאן חרג מתחומו של חופש הביטוי וגלש אל התחום האסור בו
8 שוכנים פרסומים המהווים לשון הרע שאינם מוגנים על פי הדין.

9
10 נראה לי בנקודה זו שאין טוב מאשר לצטט את דבריה של כב' השופטת פרוקצ'יה ברע"א
11 10520/03, איתמר בן-גביר נ' אמנון דנקנר, אשר מופיע באתר נבו. במקרה זה כינה דנקנר את בן-
12 גביר, בתכנית טלוויזיה בה נטלו השניים חלק, בכינוי "נאצי". בית משפט השלום קיבל את
13 תביעתו של בן-גביר. בית המשפט המחוזי קיבל הערעור על פסק הדין ופטר את המבקש כאשר
14 קבע כי עומדת לו הגנת תום הלב. בן-גביר קיבל רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי
15 ובית המשפט העליון קיבל ברוב דעות את ערעורו לגופו של ענין. בבטאה את דעת הרוב אמרה כב'
16 השופטת פרוקצ'יה את הדברים הבאים:

**" בתי המשפט ראו, אפוא, לא אחת, בהשוואת אדם לנאצי או בייחוס
תכונות נאציות לאישיותו, משום לשון הרע... במדינה יהודית ודמוקרטית
שקמה על הריסות יהדות אירופה שנכחדה בידי המשטר הנאצי, חורג
ביטוי זה מכל תיאור ביקורתי אף של הנלוזים שבמעשים ושל הקשות
שבאידיאולוגיות הפוליטיות והפעולות הננקטות להגשמתן במציאות
החברתית בישראל. הוא שייך לעולם אחר, לעידן אחר, ולהקשר דברים
שאינן כל דמיון בינו לבין מציאות החיים המתרחשת כיום, על מלוא
מורכבותה.**

**...משקלם המצטבר של הכינויים בהם כינה המשיב את המבקש, והעיתוי
והנסיבות בהם נאמרו, מהווים פרסום לשון הרע שתוכנם משפיל ומבזה"
(שם, בסעיף 10).**

בתי המשפט

עא 001184/06

בבית המשפט המחוזי בנצרת

עא 001196/06

תאריך: 27/02/2008

בפני: כב' הנשיא מנחם בן דוד – אב"ד

כב' השופטת נחמה מוניץ

כב' השופט אברהם אברהם

1 בהמשך בפיסקה 30 אנו מוצאים את הדברים הבאים אודות הביטויים הנ"ל:

2

"ביטויים אלה חצו את הקווים האדומים המסמנים את המותר והאסור גם בתחום השיח הציבורי בין אנשי ציבור, שחרף ההגנה הרחבה הניתנת לו, גם לו יש גבולות, וגם בגדרו ישנה הכרה בפרט שיש לו שם, יש לו כבוד, ויש להכיר בזכותו לתבוע את עלבונו ...

לא מתקיימת, איפוא, הגנת תום הלב במשיב בכל הקשור בהבעת דעה על הנפגע ביחס לענין ציבורי. לא מתקיימת בו חזקת תום הלב בפן החיובי שלה; ומתקיימת בו החזקה שהפרסום נעשה שלא בתום לב בפן השלילי שבה... באיזון הערכים הנוגדים בין חופש הבעת הדעה בענין ציבורי לבין השמירה על כבודו ושמו של הפרט, גובר בנסיבות ענין זה הערך האחרון. מקרה זה מחדד את גבולותיו של הביטוי הפוגעני המוגן בגדרי השיח הציבורי... ומתחייב איזון חוקתי ראוי שתכליתו להביא ליחסיות הולמת בין הערכים הנוגדים. יחסיות זו, כשהיא מוחלת על הענין שלפנינו, מביאה, לטעמי, למסקנה כי אמירותיו הפוגעניות של המפרסם כלפי המבקש אינן מוגנות בהגנת תום הלב, וכי נתגבשה אחריות בגינן לביצוע עוולה אזרחית של פרסום לשון הרע"

3

4 הדברים נאמרו אמנם על ייחוס האמירה המצמררת "נאצי" ליהודי, אך נראה שהם יפים גם
5 לענייננו.

6 בשולי חוות דעתי אבקש להוסיף את ההערה הבאה. השיח הציבורי בחברתנו הפך להיות בשנים
7 האחרונות אלים וחסר מעצורים. גם אם יש להשלים עם כך, תוך כיבוד עקרון חופש הביטוי, נראה
8 לי שיש לשמור מכל משמר שלא לגמד ולא להמעט מזכר השואה ומאורעותיה. בשימוש במושגים
9 הלקוחים מתקופת השואה והשוואתם לתופעות בנות ימינו, גם אם קשות ואכזריות הן וזאת ללא
10 בסיס עובדתי מוצק, ולו על דרך הפראפרזה, יש כדי לפגוע ברגשות קורבנות השואה שעוד חיים
11 עימנו, ולא פחות חשוב, יש בכך גם כדי להקהות את זכר השואה ואת הלקח ההיסטורי שיש
12 להפיק הימנה. השואה היתה תופעה יחידה במינה בהיסטוריה האנושית ונקווה שתישאר כזו.

בתי המשפט

עא 001184/06

בבית המשפט המחוזי בנצרת

עא 001196/06

תאריך: 27/02/2008

בפני: כב' הנשיא מנחם בן דוד – אב"ד

כב' השופטת נחמה מוניץ

כב' השופט אברהם אברהם

1 תורת גזע מטורפת ומנהיג שנטרפה עליו דעתו, הם שהניעו את הנאצים לפעול באופן מתוכנן
2 לחיסולו הפיזי של העם היהודי, תופעה ששום עם אחר לא היה נתון לה מעולם. גברים, נשים
3 ועוללים הושמדו בשיטתיות במחנות השמדה שנבנו לשם כך, אך בשל היותם בני העם היהודי.
4 השוואה של כל תופעה אחרת מאלה המוכרות לנו, לזכר השואה, עשויה לגרום לזילות זכרה של
5 האחרונה, בעיני מי שלא חוו אותה או לא למדו די אודותיה, ולכרסום מעמדה כתופעה ייחודית
6 חסרת תקדים בהיסטוריה ובכך לסייע בידי מכחישי שואה למיניהם ואולי אף להקהות את
7 חושיהם של מתריעים בשער, אם חלילה יעז מאן דהוא על פני הגלובוס לחזור עליה.

8
9 אילו דעתי תתקבל אזי מן הדין יהיה לדחות את ערעורו של פלאוט ככל שהוא נוגע לפרסומו של
10 גורדון כאיש היודנראט.

11 אשר לסכום הפיצוי. על פי אותו חלק מחוות דעתו של השופט אברהם, המקובל גם עלי, יהיה זה
12 נכון כאמור לפטור את פלאוט מפרסום והבעת דברי לשון הרע כלפי גורדון בגין חלק מהפרסומים
13 שנדונו כאן. מאידך יש מקום לדעתי לחייבו בגין ייחוס התכונה של איש היודנראט לגורדון. גם אם
14 "הגנתי" על גורדון, במובן העקרוני, וסרבתי להכיר בהתבטאות הנ"ל נגדו כמותרת ונקיה ממעשה
15 עוולה, הרי בבואי להציע את הפיצוי הראוי שיש לפסוק לטובתו, לא אוכל להתעלם מהעובדה,
16 שגם עליה עמד חברי, כי גם גורדון עצמו אינו נקי מהתבטאויות בלתי שגרתיות וקיצוניות כלפי
17 ברי הפלוגתא שלו ואשר גם בהן יש לכאורה משום פרסום לשון הרע. מתוך דבריו לא נפקדים
18 כינויים פסולים המופנים כלפי אלה שחולקים על דעתו וגם כלפי ראשי המדינה וזאת כמפורט
19 בחוות הדעת הקודמת. על מנת להביע מורת רוח גם מאלה ומתוך הכרה בכך שגורדון נכנס בעצמו
20 לקלחת הפולמוס הרותחת וגם לא טמן לשונו "בצלחת", בהיותו בזירה זו, הייתי מציע להסתפק
21 בהענקת פיצוי צנוע לטובתו בשיעור של 10,000 שקלים חדשים.

22
23 אם דעתי תישמע יבוטל הצו להוצאות שניתן בבית משפט קמא וגם בהליך הנוכחי לא יעשה צו
24 להוצאות.

25

26

27 מנחם בן דוד, נשיא – אב"ד

בתי המשפט

עא 001184/06

בבית המשפט המחוזי בנצרת

עא 001196/06

תאריך: 27/02/2008

בפני: כב' הנשיא מנחם בן דוד – אב"ד

כב' השופטת נחמה מוניץ

כב' השופט אברהם אברהם

השופטת נחמה מוניץ

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27

קראתי בעיון רב את חוות דעתם של שני חבריי, הנשיא השופט בן דוד, והשופט אברהם. אף אני שותפה לניתוח המשפטי הממצה, המפורט בחוות דעתו של השופט אברהם, בכל הקשור ליסודותיה ומרכיביה של עוולת לשון הרע ומרכיבי הגנה תום הלב. אלא שאין אני שותפה לתוצאות ולמסקנות ניתוח זה.

אין ספק כי במציאות השיח הציבורי בחברה כשלנו, בה דרות יחד אידיאולוגיות קיצוניות בתחום ההווה הפוליטית חברתית, ראוי דווקא לקבוע כי, השימוש בביטויים כה קשים כהשוואתו של גורדון לאנשי היודנראט כפי הפרסום השני, אינם יכולים עוד לבוא בגדר הבעת דעה שבתום לב אלא, יש בהם משום פגיעה זדונית וקשה, בפרט באופן ובתוכן אשר נעשה בפרסום השני. על כן אני סבורה כי אין מקום לקבוע שהדברים אשר נאמרו על ידי פלאוט כלפי גורדון, הינם בגדר הסביר, באיזון שבין עקרון חופש הביטוי לבין ההגנה על שמו הטוב מושא הפרסום. דברים אלה של פלאוט בפרסום השני והשוואת קריאתו של גורדון להידברות עם הפלסטינאים למעשיהם של היודנראט, אשר נדברו עם הנאצים, אינה יכולה להיחשב כהבעת דעה שבתום לב. הייתי אף מרחיקה לכת ואומרת כי מגדר הבעת דעה יצאו ואל גדר העלבון המכוון נכנסו.

לפיכך לטעמי, אין מקום להחיל במקרה זה את תום הלב שבסעיף 15 (4) לחוק, באשר לא נאמרו בתום לב.

לפיכך שותפה אני לדעתו של הנשיא, השופט מנחם בן דוד, בכל הנוגע לפרסום השני.

באשר לפרסום הראשון, גם כאן שותפה אני לדעתו של הנשיא ואינני מסכימה לדברים שנאמרו בסעיף 54 לחוות דעתו של חברי השופט אברהם. יחד עם זאת שותפה אני לקביעה כי במאמרו של פלאוט לא הוגדר גורדון כמי שנמנה על חברות "היהודים למען היטלר". דברים אלה כווננו כנגד פינקלשטיין וכנגדו בלבד.

בתי המשפט

עא 001184/06

בבית המשפט המחוזי בנצרת

עא 001196/06

תאריך: 27/02/2008

בפני: כב' הנשיא מנחם בן דוד – אב"ד

כב' השופטת נחמה מוניץ

כב' השופט אברהם אברהם

1 באשר לפרסום השלישי והרביעי אני מצטרפת לדעתם של שני חבריי ותמת דעים עמם.
2
3 הריני מצטרפת לדעתו של הנשיא כי יש לדחות את ערעורו של פלאוט, בכל הנוגע לפרסום השני.
4 באשר לשאלת הפיצוי אני מסכימה לכל הדברים שנאמרו על ידי הנשיא השופט מנחם בן דוד
5 ושותפה אני לדעה כי גורדון שם עצמו בעין הסערה שבשיח הציבורי, תוך שהוא משתמש בביטויים
6 קשים בעת שהוא מבקר את פעילות ממשלת ישראל וצה"ל. מן הטעמים הללו אני מצטרפת
7 לסכום הפיצוי אותו הציע הנשיא, השופט בן דוד.
8
9 מסכימה אני עם דעתו של הנשיא, השופט בן דוד, באשר לבטול ההוצאות שנפסקו בבית משפט
10 קמא וכי לא יפסקו הוצאות בהליך הנוכחי.

11
12 _____
13 **נחמה מוניץ, שופטת**

14
15 התוצאה הסופית של ההתדיינות שבפנינו הינה כדלהלן: על דעת כל חברי המותב נדחה הערעור
16 שהוגש על ידי גורדון בע"א 1184/06. על דעת כל חברי המותב מתקבל הערעור שהוגש על ידי
17 פלאוט בע"א 1196/06, למעט בקשר לפרסום שהוגדר בפסק הדין "כפרסום השלישי". אשר
18 לפרסום אחרון זה נדחה הערעור ברוב דעות חברי המותב. הפיצוי שנקבע כאן יהיה כאמור בחוות
19 דעתו של הנשיא וכך גם מוכרע הדין בשאלת ההוצאות, הן בהליך שהתנהל בבית משפט קמא והן
20 בהתדיינות שהתנהלה בפנינו.

21 **המזכירות תמציא העתקים פסק דין זה לב"כ בעלי הדין.**

22 **ניתן היום כ"א אדר א', תשס"ח (27 בפברואר 2008) בהעדר הצדדים.**

23
24 _____
25 **אברהם אברהם, שופט**

23
24 _____
25 **נחמה מוניץ, שופטת**

23
24 _____
25 **מנחם בן דוד, נשיא – אב"ד**